

IRAKO ATSTOVAS IŠKĖLĖ SOVIETU VERGIJA

IR LIETUVOJ VARINĖJAMI ŽMONĖS PROTESTUOT PRIEŠ ATOMŲ BOMBAS

JAV, pavergtųjų viltis, vaizduojama pabaisa

(IŠ VILNIAUS RADIO). — Balandžio 8 d. Vilniaus radijas pranešė, kad Lietuvos gyventojai "vieningai" pasirašo po "pasaulinės taikos tarybos" kreipimusi prieš atominio karo gresmę, sutartinai reikalaujant sunaikinti atominio ginklo atsargas ir nedelsiant nutraukti jų gamybą.

Tokie susirinkimai jau buvo Marijampolėje, Kretingoje, Baltosios Vokės durpyne ir kitur.

Marijampolėje toks raštas pasirašyti net buvo pakištas sušauktiems miesto mokyklų mokiniams. Į mokinius prabilo vietos technikumų direktorius Aleksandras, mokytojai Valančiauskas ir Levanas. Aišku, niekur neatsirado kas atsisakytų pasirašyti, nes visi jau gerai žino kas grėstų atsisakius.

Čia gyventojams nepasakoma, kad toji vadinama "pasaulinės taikos taryba" yra komunistų partijos pavėdimu sudaryta ir tarnauja komunistų propagandai drumsni gyventojų nuotaikas, o pas save žmonės mulkinti.

Vilniaus konservatorijoje

Vilniuje jau dešimt metų kai veikia konservatorija. Šiuo metu ji turi 250 studentų. Konservatorijos dėstytojas be kitų yra K. Petrauskas, Siparis, Sodeika, Staškevičiūtė, Petraškevičiūtė ir keletas rusų.

Klaustytojai, ypač moksleiviai mėgstą aklažą dainininkę ir pianistę Beatricės Grincevičiūtės koncertus. Iš prigimties turėjo silpną regėjimą, bet ji atsidėjusi mokėsi muzikos — skambino fortepionu. Kadangi jos regėjimas visai susilpnėjo, muzikos mokslus jau baigė aklyjų institute Varšuvoje. Dainavimo ji mokėsi jau būdama akla.

J. Janonį vaizduoja komunistu

Balandžio 8 d. per Vilniaus radiją padarė platų pranešimą Rimantas Budrys apie J. Janonio publicistiką.

Aišku, jis J. Janonį pavertė gryną komunistu ir daug kitokių niekų pripasakojo. Tarp kito suminėjo, kad 1912 m. rudenį Šiauliuose buvo atsilankęs Pr. Eidu kevičius, buvęs čelistas, dabar jau miręs. 1912 m. Eidukevičius Šiauliuose nėra buvęs ir tais metais pats Eidukevičius nesusivokė kas jis. 1913 m. Šiaulių miesto aušrininkams nebuvo reikalo skilti, tai yra iš jų tarpo pasitraukti moksleiviams marksistams, "Aušrinė" buvo leidžiama bendradarbiaujant socialdemokratams, liaudininkams ir kitiems pažangiems moksleiviams. Taigi ir "Vilnis", tada VI. Poželos redaguojamas V. Kapsukiui bendradarbiaujant, nebuvo bolševikiškas laikraštis ir Leninas negalėjo to laikraščio priskirti prie "Pravdos". Vargu jis žinojo apie "Vilnį" ėjimą Rygoje.

Ir daugiau visakeriųjų nesąmonių prikaltėjo Rimantas Budrys, kalbėdamas apie J. Janonį.

GOLISTAI PRALAIMĖJO VIETOS SAVIVALDYBĖSĖ

PARYZIUS. — Naujai įvykusiose savivaldybių rinkimuose, golistai (kraštutiniai dešinieji), begavo 5% balsų (1949 m. 17.23%), komunistai 21% (1949 m. — 23.54%). Nuosaikiosios, vidurinės partijos, padidino savo balsus nuo 18.45% iki 26.1%.

Azijatai nemainysią Konfucijaus ir Coca

Medžiaginis pranašumas dar ne viskas, sako L. Pearson PRINCETON, N. J. — Kanados užsienio reikalų ministeris Lester Pearson priminė Amerikai ir visoms vakariniams šalims atsisakyti pastangų imponuoti azijatams savo technikinį ir finansinį pranašumą. Vakariečiai turi parodyti, kad jie turi skaitytis ir su azijatų filosofinėmis vertybėmis ir nemanu už Konfucijų siūlyti Coca-Cola.

Azijatų dvasinė vertybės

Lester Pearson laikė eilę paskaitų Princetone universitete. Kalbėdamas apie Rytų ir Vakarų pasaulių santykiavimą, Kanados užsienio reikalų ministeris patarė Vakarams vengti viso to, kas duoda medžiagos komunistų propagandai apie Vakarų pasaulio "dvasinę biednybę" ir jo pranašumą tik technikoje.

Taip antai, negalį būti ir kalbos, kad mes galėtume nusipirkti draugų Azijoje, kalbėjo Pearson. Stiprios komunistinės propagandos pasėkioje Azijoje apie tai labai daug kalbama, pastebėjo Pearson. Komunistų propagandistai gerai žino, kad kalbomis apie Azijos tautų draugystę išsigijimą už pinigus pataikoma azijatams ir skaudžiausia vieta, jų dvasinės vertės pajautimą.

Skurdas ir komunizmas

Pearson kritikavo vakariečių galvojimą apie komunistų pasisekimą pačių skurdžiujų ir alkanų jų žmonių tarpe. Gyvenime taip nėra. Pav. komunistai turi geriausią pasisekimą Italijoje ir Prancūzijoje kaip tik tarp žmonių, kurie nėra patys skurdžiausieji. Tad klaidinga galvoti apie komunizmo pavojaus pašalinimą Azijoje, kai tik tenykščiams gyventojams būtų suteiktas pav. šiaurinės Italijos pragyvenimo lygis, išvedė Pearson.

Pravda pripažista ūkio nepasisekimą Sibire, Kazakstane

PUOLA 3 ministerijas, bet dar nieko nesako N. Čruščiovui MASKVA. — Komunistų partijos organas Pravda pripažino, kad planai išnaudoti ligi dar nedirbtus žemės plotus Kazakstane ir Sibire nepasisekė ir kad už nepasisekimus esančios kalbos trys ministerijos: tiekimo, miestų ir kaimų statybos ir žibalo pramonės.

Tikrasis šių planų autorius yra Nikita Čruščiov, savo nepasisekimų kaltę suvertęs Malenkoviui ir jo paskirtiems ministrams. Čruščiov, komunistų partijos pirmasis sekretorius, geruoju ir prievarta išsiuntė tūkstančius jaunimo iš Europos Rusijos ir užimtų valstybių į Aziją kolonizuoti nedirbdamas sritis, ieškant vis naujų būdų žemės ūkio krizei išspręsti. Bet iš Pravdos prisipažinimo matyti, kad ir šie planai yra pasmerkti nepasisekimui.

Komunistinės Kinijos premjeras Čou En Lai (vidury, uniformoje) eina prie savo lektuvo Singapure, iš kur jis išskrido į Azijos valstybių konferenciją Indonezijoje.

KREMLIUS PAŠALINO VENGRIJOS "MALENKOVĄ", PREMIERĄ I. NAGY

Išvadintas "liaudies demokratijos" priešininku

BUDAPEŠTAS, Vengrija. — Vengrijos komunistų partija, davus Kremlui ženklą, pašalino ir jo artimusius bendradarbius.

Nagy užėmė valdžią Stalinui mirus, iš Malenkovo malonės ir pradėjo viešai kartoti Malenkovo mintis, kad komunistų valdžios reikia daugiau susirūpinti liaudies gerove ir kasdieninio vartojimo prekių gamyba.

Į Nagy vietą "išrinktas" Andras Hegedus, buvęs žemės ūkio ministras ir ligi šiol — premjero padėjėjas. Į Hegedus vietą paskirtas Joseph Mekis, komunistų darbo unitų pirmininkas.

Buvo apkarpe Rakosi galią Po Stalino mirties, kaip Kremliu, taip ir satelinėse šalyse, premjero (ministrų tarybos pirmininko) vieta buvo atskirta nuo komunistų partijos gen. sekretoriaus.

Po šitokios reformos Vengrijos diktatorius iš Kremliaus malonės Matyas Rakosi turėjo premjero vietą užleisti Imre Nagy ir pasitenkinti tik partijos pirmojo sekretoriaus vieta. Ši reforma palikta, bet aiškiai matyti, kad partijos pirmasis sekretorius, kaip Čruščiovas Maskvoje, taip ir Rakosi Budapešte, perima vis daugiau valdžios ir darosi galingesni už vadinamus premjerus.

Valo Nagy šalininkus

Oficialiai pranešta, kad iš partijos sekretoriato pašalintas Mihaly Farkas, rėmęs Nagy politiką. Neoficialiai bus pašalinti ir, ko gero, likviduoti, šimtai, o gal tūkstančiai ligišolinės politikos rėmėjai. Dabar toji politika, deklaruota tuoj po Stalino mirties, pasirodė erezija, nukrypimu nuo tikrojo Lenino-Stalino mokslo.

Eretikus ant lauzo

Pagal partijos (Rakosi) kaltinimus, ekspremjerui Nagy ir jo šalininkams tenka laukti sunkių bausmių. Partijos komitete sakoma: "Imgre Nagy atstovavo idėjas, kurios yra priešingos liaudies demokratijai. Nuo jo veiklos didžiai nukentėjo komunistų partija, liaudies demokratija ir socialinė statyba".

Už tokius nukrypimus Nagy pašalintas ne tik iš premjero, bet ir iš partijos politinio komiteto ir jo centrinio organo, o taip pat iš visų kitų pareigų komunistų partijoj, nes Nagy nebeturės komunistų partijos pasitikėjimo.

Apie Farką partija išsitarė kiek švelniau, ir pažadėjo duoti žemesnę vietą.

J. Dulles nurodo didėjantį pavojų Kinijos pakrašty

Pasirodo, adm. Carney išpėjimai buvo pagrįsti

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės sekretorius John F. Dulles, grįžęs iš pasitarimų su prezidentu Augustoj, Ga., rado reikalo painformuoti amerikiečių visuomenę apie augantį komunistinės Kinijos gresmės pavojų.

Dulles tvirtina, kad komunistai sutelkė Kinijos pakraščiuose tokias dideles aviacijos pajėgas, kad jie, jei nori, gali pradėti dalinį ar visuotinį Formozos karą. Dulles negalys tvirtinti, ar komunistai yra nusistatę pradėti karą. Tai esą sunku pasakyti. Jis tik norėjo priminti, kad komunistai yra tam pasiruošę.

Panašiai kalbėjo ir laivyno viršininkas admiralas Carney, kad balandžio mėn. vidury komunistai bus pasiruošę puolimui. Kai kurie laikraščiai iš to išvedė, kad Carney kalbėjęs ne tik apie komunistų pasiruošimą, bet ir apie nutarimą pulti apie bal. 15 d.

Pirmos žinios apie kitą vergų maištą

Grįžęs japonas pasakoja apie 150,000 kalinių sukilimą Sibire

MAIZURU, Japonija. — Minoru Okada, vienas iš 88 naujai grąžintų japonų belaisvių, suteikė pirmas žinias apie vergų sukilimą Sibire pereinų metų gegužės mėnesį.

MVD-istai atstatė tvarką tik po to, kai daugybę maištaujančių vergų likvidavo kulkosvaizdžiais. Minėto japonų repatrianto tvirtinimu, vergų maištai prasidėjo spontaniškai Nalinsk koncentracijos stovykloje Viduriniame Sibire. Kaliniai staiga metė darbo įrankius ir iškėlė juodas vėliavas, protestuodami prieš sovietų sargybinių žiaurumus. Jie atsisakė eiti į darbą.

Maištai išsiplėtė ir kitose vergų stovyklose Karaganos ir Karastano provincijose. Kol valdžia atstatė tvarką ir privertė Nalinsk vergus grįžti į darbą, praėjo mėnuo laiko, pasakojo japonas Okada.

Ligi šiol jau pakankamai žinių laisvajai pasauli pasiekė apie pirmąjį masinį vergų sukilimą Sovietų Sąjungoj — Vorkutoj 1953 metų liepos mėnesį.

—1955 metai bus patys geriausi visoj JAV istorijoj, kiek tai liečią gamybos ir prekybos išsiplėtimą, tvirtina prekybos sekretorius Sinclair Weeks.

KOMUNIZMAS YRA NAUJOS FORMOS KOLONIALIZMAS, BET BAISESNIS

Kalbos klausėsi Chou En-lai, Nehru ir šimtai kitų delegatų, suvažiavusių į konferenciją

BANDUNG, Indonezija. — Irako užsienio reikalų ministeris buvo pirmasis antikomunistinių šalių delegatas, kuris priminė milijonus sovietų pavergtų žmonių ir pasmerkė tarptautinį komunizmą kaip pikčiausios formos kolonializmą.

JAV pasitraukus iš JT, kiltų karas, pasakė Trumanas

Pataria iškelti esančią gresmę pasaulio taikai WASHINGTONAS, D. C. —

Buvęs prezidentas Harry Truman pirmadienį išdėstė Senato užsienio reikalų komitete savo pažiūras apie Jungtines Tautas ir JAV santykius su šia pasauline organizacija.

Trumanas pasisakė už pasilikimą Jungtinėse Tautose, nes, jo įsitikinimu, Amerikai pasitraukus iš narių, niekas nebus laikytų naujo pasaulinio karo.

Jis pasisakė už kai kurių JT įstatų pakeitimą, kas yra numatyta įteikti, minint JTO 10 metų sukaktį San Francisco mieste. Taip buvo steigiant nutarta, kad įstatas galima keisti tik po 10 metų. Bet keisti reikia atsargiai, kad Organizacija neišeitų dar netobulesnė.

Buvęs prezidentas pasiūlė iškelti Jungtinėse Tautose dabartinių pavojus pasaulinei taikai, neminėdamas, ar tie pavojai kyla dėl Formozos, ar kurių kitų konfliktų. Kiek galima, JAV turi naudotis Jungtinėmis Tautomis savo ir pasaulinėmis problemoms spręsti, pasakė buvęs prezidentas Trumanas.

Komunistų Kinija prekiauja opiumu

Uždarbiauja laisvojo pasaulio "kraują ir sveikatą", sako JAV.

NEW YORKAS. — JAV atstovas, komisaras kovai prieš narkotikus, paruošė Jungtinėms Tautoms skundą prieš komunistinę Kiniją dėl jos prekavimo opiumu ir kitais nuodingaisiais svaigalais.

Harry J. Anslinger, JAV atstovas JT narkotikų komisijoj, kaltina Peipingo vyriausybę savo valstybinio biudžeto savavinėjimu "krūviniais pinigais", uždribamais iš prekybos nuodingaisiais svaigalais. Šių "prekių eksportas" kaip tik plečiamas JAV rinkoj, iš kur komunistai užsidirba dolerių savo propagandai ir apsiginklavimo žaliavoms.

JT sudarė komisiją iš 15 valstybių kovoti su šių nuodų prekyba. Bet kiek kartų ji kreipėsi į komunistinę Kiniją, prašydama susilaikyti nuo šitokios piktadarybės, tiek kartų Peipingo valdžia tuos prašymus atmetė.

Peipingo valdžia savo narkotikų prekyba siekia ir politinio tikslo — prisiskinti kelią į JT narius. Tada gal ji paklusiantį Jungtinėms Tautoms.

Jo kalbos klausėsi apie 400 atstovų iš 29 Azijos ir Afrikos valstybių, tarp jų ir komunistinės Kinijos premjeras Chou En-lai ir Indijos premjeras Nehru, ieškąs sugyvenimo su piktąja komunistine sistema.

Tikras pavergtųjų draugas

Fadhil Jamali, buvęs Irako premjeras, o dabar užsienio reikalų ministeris pasmerkė komunizmą ne vien kaip naują ir dar piktesnę formos kolonializmą, bet kaip ir "bedievišką religiją", ugdančią tautų neapykantą. Nuo komunizmo padarinių nėra saugūs nė vienas žmogus pasauly, dėl to konferencijos atstovai negali šio pavojaus nekelti, kalbėjo Irako atstovas.

Antikomunistai organizuojasi

Tokios nuomonės Bandungo konferencijoj yra ne vien tik Irako atstovas. Jam plojo veik visos delegacijos, išskyrus, žinoma, komunistų šalių, ir kai kuriuos neutralistus.

Baigus Jamali sakė kalbą, prie jo priėjo Pakistano premjeras Ali ir jį pasveikino už šitokią antikomunistinį pareiškimą. Irakas ir Pakistanas yra dvi pirmosios mohametonų valstybės, kurios sudarė su Turkija savitarpinės pagalbos sutartį ir tuo pasisakė už NATO planus priesti Vakarų apsigynimo sistemą į Vidurinius Rytus.

Ižanginis posėdis

Pirmadienį, prieš pradėdant konferencijos darbotvarkės svarstymą, kiekvienos delegacijos pirmininkas galėjo pakalbėti po 15 minučių. Irako atstovas išnaudojo tas minutes augančiam komunizmo pavojui apskelbti.

Konferenciją atidarė Indonezijos prezidentas Soekarno. Konferencijai pirmininkauja Indonezijos premjeras Ali Sastroamidjojo.

Neatsiliko nė persas

Savo ižanginę kalbą komunizmui pasmerkti paskyrė ir kitos Vakarams draugiškos valstybės atstovas, persas (Irano) delegatas Jalai Abdeh. Jis taigpi kalbėjo apie naujojo kolonializmo pavojų, esanti pačių pavojingiausių priešvalstybinių sąjūdžių.

Mirė Albert Einstein

PRINCETON, N.J. — Pasaulinio garso matematikas ir fizikas, reliatyvizmo teorijos kūrėjas, prof. Albert Einstein mirė, sulaukęs 76 metų amž.

Jis gimė Ulme, Vokietijoj, žydų šeimoj. Nacių persekiojimo metais atvyko į Jungtines Valstybes. Jo mokslo vaisiais pasinaudojo elektronų, atominės energijos tyrinėtojai ir atominės bombos gamintojai. Nežiūrint, kad jis save laiko pacifistu, jis pats ragino prez. Roosevelto gaminti atomines bombas ir įrodinėjo, kad jas galima pagaminti. "Pacifistu" jis pasidarė sunaikinus Trečiąjį Reichą (Hitlerio) ir įsteigus Izraelio valstybę.

UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Paleckis išplūdo Eisenhowerį ir kt.

TSRS Aukščiausios Tarybos 2 sesijos posėdyje Maskvoje per diskusijas dėl pranešimo apie tarptautinę padėtį ir TSRS užsienio politiką pasakė kalbą ir "deputatas" J. Paleckis. Jis išplūdo amerikiečius ir kitus "užsienio imperialistus", prikišdamas, kad jie ruošia trečiąjį pasaulinį karą. Savo kalboje Paleckis pažymėjo, kad esą, "hitlerinės okupacijos metu Lietuvoje buvo išnaikinta apie pusę milijono žmonių, o apie tolimesni mūsų tautos likimą hitlerininkai ciniška kalbėjo, kad jis būsis panašus į likimą lašo, krentančio ant įkaitinto akmens"... Paskum Paleckis bolševikinį žargonu visaip ėmė plūsti vietoj bolševikinės vergovės laisvę pasirinkusių mūsų tautiečių ir įvairius veiksmus. Jo pareiškimu, "Amerikos vadeivis JA Vse, tarsi Nojus laive, priglaudė visokių sutvėrimų po porą, visokių reakcinių šlamštą, išmestą į šukšlynus iš įvairių šalių. Susirado ten prieglaudą ir Lietuvos reacionieriai, niekinti išdavikai, pikčiausi lietuvių tautos priešai, pagbėję iš Lietuvos kartu su hitlerinėmis gaujomis. Amerikos valdantieji sluogsniai ne tik suteikia tiems išgamoms galimybę varyti šlykščią antitarybinę propagandą, apipilti melo ir šmeižtų sriautais lietuvių tautą, bet ir laikas nuo laiko oficialūs JAV valdžios atstovai, vyriausybės nariai padrįsina tuos savo liokajus. Kažkada prezidentas Eisenhoweris kalbėjo "apie sielų giminybę" su Pabaltijo tautomis, sutapindamas Pabaltijo reacionius emigrantus su Pabaltijo tautomis. O ką bendro gali turėti lietuvių tauta su besidarbuojančiu JA Vse bedueliu ir galvažaidžiu Plechavičium, kuris 1919 m. savo rankomis šaudė darbininkus ir valstiečius, kuris 1926 m. vadovavo fašistiniam perversmui, kuris hitlerinės okupacijos metu buvo okupantų bendrininkas? O tokių, kaip Plechavičius ir jo pakalikai, įvairaus plauko buržuazinių nacionalistų yra nemaža tarp jų, kurie pabėgo ir ieškojo prieglaudų pas hitlerininkus, o paskui susirado ją JA V-se. Ir tų nusikaltėlių tarpe Amerikos žvalgyba už paskirtus šiam tikslui šimtus milijonų dolerių verbuoja samdomuosius agentus, banditus, diversantus ir šnipus, kuriuos siunčia į Pabaltijo teritoriją, taip pat į liaudies demokratijų šalis. Tai kuo pasireiškia "sielų giminyse" tarp amerikinių ir kitų reacionierių"... Taip plėšiosi J. Paleckis prieš kitus savo duondavius okupantus, bedergdamas amerikiečius ir laisvę mylinčius mūsų tautiečius, priimtus galin-giausios pasaulio valstybės — J. A. V.

Tačiau prieš "Vakarų militaristus" šaukė ne tik vienas Pa-

leckis. Tam tikslui įkinkytas visas propagandinis aparatas, panaudojant kom. agitacijai net Lietuvos Kat. Bažnyčios vadovybės ir Lietuvos sentikių vardus, laikraščiai, radijai, mitingai. Tokie mitingai tariamai už taiką, reikalauja uždrausti atom. ginklus, ypač smarkiai ruošiami nuo š. m. balandžio 1 d., pagal įsakymą pradėjus rinkti net parašus. Viešus pareiškimus prieš karą turi daryti net profesoriai žemaitis, P. Slavėnas ir kt.

Prieš Vokietijos įsijungimą į Vakarų gynybinę bendruomenę protestuojama pagal įsakymą ir okup. Lietuvoje. Vokietijos ruošimasi gintis nuo galimo Rytų agresoriaus š. m. kovo 21 d. per Vilniaus radiją St. Laurinaitis taip pavaizdavo: "Kai amerikinių imperialistų atpenėtas SS-ininkas vėl bando marširuoti Bonos ir Hamburgo gatvėmis, kai Adenauerio klika žengia Hitlerio pėdomis, tūkstančiai jaunųjų vokiečių išeina į gatves pareikšti savo protestus. Jie vis labiau pradeda įsitikinti, kad fašizmo kelias — naujo karo rengimo kelias; tai dar rūstėnis Stalingradas, tai vokiečių tautos nacionalinės tragedijos kelias"... Rytiniuose Vokietijoje, Čekoslovakijoje ir kitur kai kurie bolševikiniai agitatoriai reikalauja Adenauerį tiesiog pakarti.

Nauji bolševikiniai leidiniai

Paruoštas leidinys "K. Doneičio rankraščiai". Jį sudaro K. Doneičio autografų "Pavasario linksmybės" ir "Vasaros darhobai", taip pat "Metų" fragmento apie Selmą ir dvejų poeto laisvų fotokopijos.

J. Žiugžda redaguoja dokumentinį bolševikinį rinkinį, pavadintą "Revoliucinis judėjimas Lietuvoje 1905—1907 m."

Išleistas A. Venclovos raštų I tomas. Jį sudėti A. Venclovos "geriausieji eilėraščiai". Antruoju tomu numatyta išleisti jo "Draugystė", o į trečiąjį sudėti visus kitus jo dalykus.

R. Šarmaitis parašė 43 pusl. brošiūrą, kuri išleista 6,000 egz. tiražu, "Amerikos — Anglijos imperialistų intervencija Lietuvoje 1918—1920 m. m."

A. Beliajevas parašė apybraižą pagal TL geležinkelininkus, pavadintą "Transporto novatoriai".

Paskutiniu metu išleista VI. Mozūriūno 2-ji knyga "Varpas iš laukų" ir 1-sis Just. Marcinkevičiaus eilėraščių rinkinys "Prašau žodžio".

Išleista Vlodo Vildžiūno knyga, pavadinta "Aukštaitijos kalvose". Joje autorius, senas karpnarys, aprašo, kaip nacinės okupacijos metais Rytų Lietuvoje Anykščių — Utenos rajonuose siautė bolševikiniai partizanai. Jo paskelbtais duomenimis, bolševikiniai partizanai "nuleidė nuo bėgių 264 priešė ešalonus, išvedė iš rikiuotės apie 300 garve-

Saratoga Springs (N. Y.) mieste įvyko didelis gaisras, kuris sunaikino biuro ir apartamentinių namų kvartale. Gaisre žuvo aštuoni žmonės, iš kurių septyni priklausė vienai šeimai. Žuvusiųjų kūnai buvo surasti griuvėsiuose.

žių ir daugiau kaip 2,000 vagonų. Sunaikino daugiau kaip 10,000 fašistinių kareivių, karininkų ir policininkų". Sau jie pasisavina ir kitų partizanų nuopelnus.

Grįžęs iš P. Amerikos A. Vainukas "Tiesos" Nr. 6/1955 la-bai išgyrė R. Mizarą, kaip "pažangų Amerikos lietuvių rašytoją". Vilniaus radijas skelbia, kad jau išleistas jo romanas "Povilas Niurga", kuriame vaizduojamas "Amerikos lietuvių gyvenimas, rodomas darbininkų klasės samonėjimas, kp veikla, demaskuojami Amerikos lietuviai biznieriariai ir išgarsintas Amerikos gyvenimo būdas". Netrukus pasirodys ir antrasis to autoriaus romanas, pavadintas "Mortos Vytienės divorsas".

Vilniaus radijas ragina sumokėti abonentinį mokestį už radiją, primindamas "visiems piliečiams ir taškų vadovams, jog abonentinio mokesčio mokėjimo terminas už pirmą pusmetį baigėsi vasario 1 d. Naujai įsigytas radijo imtuvus turi būti įregistruotas per 3 dienas. Radijo imtuvai registruojami ir mokesčiai priimami visos respublikos ryšių kontoroje ir skyriuose".

Kauno Medicinos instituto akušerijos ginekologijos katedros vedėjas prof. Pr. Mažylis ryšium su 70 m. sukakimui apdovanotas "LTSR AT prezidiumo garbės raštu" su J. Paleckio ir S. Naujėlio parašais. P. Mažylis š. m. kovo 11 d. "Tiesoje" paskelbė straipsnį "Revoliucinė kova Lietuvoje 1905 m."

Kaune Čiurlionio muziejų buvo suruošta Kinijos dailininkų spalvotų graviūrų ir plakatų paroda. Buvo išstatyta daugiau kaip 100 darbų reprodukcijų.

Vilniuje buvo suruoštas Čekoslovakijos "kino filmų festivalis", vaizdavęs "Čekoslovakijos liaudies kovas su visomis praeities bolševikinėmis partizanais ir už taiką" ir t. t.

Teatruose

Operos ir Baletų teatras pastatė premjerą — ukrainiečių kompozitoriaus Gulako Artimovskio komiškają operą "Zaporožietis už Dunojaus". Panevėžyje duota nauja komedijos "Dūmai" premjera. Jos autorius — J. Grušas. Taip pat perdarbta J. Paukštelių pjesė "Audra ateina".

Į Lietuvą buvo atvykę latvių operos ir baletų teatro solistai, kurie "Ant marių kranto" baletu atliko pagrindinius vaidmenis.

Graziai pasirodžiusius Rygoje lietuvių baleto rinkinys su Juzeliūno "Ant marių kranto" spektakliu Latvijos TSR AT prezidiumas apdovanojo garbės raštais.

Kauno Jaunojo Žiūrovo teatro senesniai parodė V. Liubimovos 4 v. 7 pav. pjesę "Akmeninė širdis", parašytą Haufo pasaku motyvais. Spektaklį režisavo E. Zalinkevičaitė-Petrauskienė, dekoracijas paruošė dail. M. Labucas.

Per rinkimus į AT V. DR. teatras davė Tolstojaus "šviet. vaistus". (Elta)

Detroit, Mich.

Apie Detroito socialdemokratų Surengtą vakšes

Kovo 27 d. LSS 116 kuopa Detroito surengė vakšes Lietuvių svetainėje, į kurias atsilankė apie 70 svečių. Ponai Kehlaitienė vadovaujant, buvo paruošti labai gausūs ir labai skanūs valgiai. Visi atsilankiusieji, atrodo, buvo tikrai patenkinti.

Vaišių metu kuopos pirmininkas Justas Pilka padėkojo visiems svečiams, kurie nepamiršta socialdemokratų ir porą kartų metuose dalyvauja jų parengimuose. Po to pakvietė kalbėti keletą svečių. Įspūdingiausiai kalbėjo p. Andrius Valuckas. Nors, kaip sakė, buvo užkluptas netikėtai ir nebuvo pasiruošęs, tačiau labai planingai ir vaizdžiai nupasakojo lietuvių socialdemokratų darbus 1905 m. revoliucijos metu ir, jungdamas su šių laikų įvykiais, linkėjo eiti senųjų socialdemokratų keliais. Vaišių nuotaika buvo gera ir

keletas valandų prabėgo greitai. Vaišiniams liko kelios dešimtys dolerių pelno, kuris sekantiam susirinkime bus paskirstytas Literatūros Fondui ir tremtų likuosis socialdemokratams-ligoniams. —an.

Susirinkimas balandžio 24 d.

LSS 116 kuopos narių susirinkimas bus ateinančių sekmadienį, balandžio 24 d., Armono svetainėje, 2:00 val. po pietų. Bus svarstoma daug svarbių reikalų, tad prašome visus narius dalyvauti. —Valdyba.

Vincas Krėvė priklauso visiems lietuviams!

"NAUJIENOS" SKAITO VISU SROVIU ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

This is our new HOOVER Constellation

Other cleaners reach this far!

It cleans twice the area of any other cleaner... with its exclusive double-stretch hose!

Want to see something amazing? New double-stretch hose lets you go from one room to another, clean all the way upstairs, without moving the cleaner. A smart, small sphere — less than 12 inches from swivel top to easy-glide base — yet it's the world's most powerful cleaner. See it this week!

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.
5115-5123 SO. KEDZIE AVENUE
Prospect 6-1790

"Naujienose" galima gauti šias knygas

- IVAIRIOS KNYGOS**
- Mykolas Sleževičius. Gyvenimas ir darbai. A. Rūko redaguota, žinomų visuomenininkų straipsniai. 342 pl., iliustruota, kietas viršelis. \$5.00
Dan Kuraitis — Atsiminimai. 208 psl. \$2.00
Juozas Svaistas — Petras Sirvo- kas. Lietuvių pasakų motyvais. 225 psl. \$2.75
Gyvieji numerėliai — Trijų veiksmų komedija. \$1.00
Vargšas Tadas — Dvejų vaidų komedija. 1952 m. Naujienų leidinys. Kaina \$1.00
Audra svedroje Trijų veiksmų komedija. \$1.00
Dr. P. Jonikas. Lietuvių kalbos istorija. Gražiai prista į kietus viršelius. 256 didesnio formato psl. \$3.00
Dr. P. Jonikas. Gintojo žodžio baruose. Bendrinės kalbos patarimai ir paaiškinimai. Chicago, 1952 m. \$1.50
Gabija. Literatūros almanakas. 550 psl. \$6.50
Prosper Mėrimė. Kolomba. Romanas. 222 psl. \$2.25
W. S. Reymont. Kaimiečiai, I dalis. Romanas. 352 psl. \$3.00
W. S. Reymont. Kaimiečiai, II dalis. Romanas. 384 psl. \$3.00
W. S. Reymont. Kaimiečiai, III dalis. Romanas. 472 psl. \$3.50
W. S. Reymont. Kaimiečiai, IV dalis. Romanas. 392 psl. \$3.50
Jeronimas Cicėnas. Vilnius tarp audrų. 568 psl. \$5.00
L. Pirandello. Pirmoji naktis. Novelės. 124 psl. \$1.50
Lietuvių Archyvas. Bolševizmo metal. 438 psl. \$3.00
Pulgis Andrius. Anoj pusėj ežero. Lyrinės apysakos. 102 psl. \$1.50
Butkių lietuvių t. Drama, vaizdeliai, poezija. \$1.50
Francis Mauriac. 1952 m. Nobelio premijos laureatas. Gimdytoja. Romanas. 134 psl. \$1.75
Francis Mauriac. Gyvacių liuzdas. Romanas. 282 psl. \$2.00
Juozas Grušas. Pabučiavimas. Novelės. 156 psl. \$1.50
Adomas Mikevičius — Konradas Valenrodas. Istorinė apysaka. 98 psl. \$1.50
Casey Deveikis — The Eager Beaver Regiment. 410 psl., didelio formato, gražiūs viršeliuose. \$7.50
Antanas Skėma — šventoji Inga. Novelės. 226 psl. \$2.50
P. Kesiunas — Tarp žalsvų palapinių. Romanas. 292 psl. \$3.00
Ceslovas Grincevičius — Vidurnaktinio vargonai. Neįtikėtinos istorijos. 134 psl. \$1.50
August Galilė — Tomas Nipernadis. Pagarbėjusio estų rašytojo romanas. 316 psl. \$2.50
Povilas Gaučys — Pietų kryžiaus padangėje. Pietų Amerikos žemyninių rašytojų novelių rinkinys. 480 psl. \$4.50
R. Spalis — Gatvės berniuko nuotykių. Apsakos jaunimui ir senimui. 508 psl., gražiai irista. \$5.00
R. Spalis ANT RIBOS. "Gatvės berniuko nuotykių" tęsinys. 482 p. \$5.00
R. Spalis — Didžiosios atgalios. Novelės. 354 psl. \$3.50
Ignas Šeinius — Raudonasis tyvanas. 328 psl. \$3.50
Ignas Šeinius — Kuprelis. 162 psl. Gražiai irista. \$2.00
Jurgis Savickas — šventoji Lietuva. Romanas. 248 puslapių, gražiai irista. \$3.00
Vytautas Alantas — Pregaro pošvaistės. Romanas. 434 psl., gražiai irista. \$3.50
J. Petraitis — Laisvę girant. Atsiminimai iš kovų su bolševikais ir bermontininkais. 290 psl. \$2.00
Frank Lavinas — Angliakų atsiminimai. Trys daly vienijoje knygoje. \$2.00
B. Stundžia — Buriavimas ir jūrininkystė. Daug naudingų nurodymų vandens sporto mėgėjams. 126 psl. \$2.00
Satrijos Ragana — Sename dvare. Apsakka. III leidimas. 176 psl. \$2.00
Axel Munthe — San Michele. I ir II dalis. 328 psl. Parduodama tik kartu su II-ja dalimi. \$2.50
Axel Munthe — San Michele knyga. II dalis, 312 psl. Parduodama ir atskirai. \$2.50
CHICAGOS LIET. METRASTIS. gausiai iliustruotas, didelio formato, aprašo viską lietuvišką veiklą ir veikles. 244 psl. Kaina \$3.00
P. Abelkis — Zemačių Krikstas. Istorinis romanas. 422 psl. \$2.50
Marius — Katiliškis. Užrašai. Apsakų romanas. 362 psl. \$3.50
Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. I dalis. 172 psl. \$2.20
Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. II dalis. 225 psl. \$2.60
Nelė Mazalaitė — Mėnuo, vadinamas medaus. Romanas. 220 psl. \$2.50
Liudasa Dovydenas — Per Klausučių ūlytėlę. Apsakka. 176 psl. \$2.20
L. Zeikaus "Laptai ir Tolumas". Romanas. 241 psl. \$2.50
P. Jurkus "Pavasaris prie Vėjavos". Pasakojimas. 175 psl. \$2.50
L. Tolstojaus "Anna Karenina" I ir II dalis. Romanas. 437 psl. \$4.00
A. Landsbergio "Keliuonė". Premijuotas romanas. 259 psl. \$2.50
St. Būdavo "Uždraustas stebūklas". Romanas. 246 psl. \$2.60
N. Gogol "Mirusios sielos". M. Miskinio vertimas. 290 psl. \$3.25
Vydmō "Prabočių šeštai". 1954 m. leidinys. 182 psl. \$2.50
M. Springborn "Paskutinis prūsų sukilėlis". Romanas. 197 psl. \$2.00
Jurgis Savickis. Raudoni batukai. 134 psl. \$1.50
Dr. J. Balyš. Lietuvių Tautosakos skaitymai, I-ji dalis. Išleido "Patria" \$3.00
Landsbergis-Mekai — Lėtas. Antroji proza. Gabija. 1951 m. \$1.25
A. Vilainis. Zemačių žemėje. Reportažas iš kelionių Lietuvoje. Chicago, 1952 m., 132 psl. \$1.50
Jonas Balyš. Tautosakos Lobynas, I-II dalis. \$3.00
Jurgis Gliuda. Namai ant Smėlio. Chicago, 1952 m., 221 psl. \$2.00
J. Gliuda. Gestanti saulė. Metmenys. 218 psl. \$2.00
Juozas Grimauskas. Tolimieji Kvadrantai, New York 1952 m. \$2.00
UZUOLANKA, dailės, literatūros ir kultūros laikraštis. 0.50
VETYKLĖ, humoro žurnalas. 0.25
Kaina \$3.75
Atsilankykite arba siųskite money orderį pridėję 10c. knygos persiuntimui.
- Andrius Mironas, 10 populiarių dainų. Šlagerių tekstai, dainuoti su šokių orkestrais. Kaina 75c.
M. Gudelis. Lietuvių gryn savo miškus. Įdomiai aprašytos kovos. 1905 Suvaikioje su caro valdžios pasikirtais minkinkais. \$2.00
Dr. K. Grinius. Atsiminimai ir mintys. Daug įdomios medžiagos iš d-ro K. Grinius gyvenimo dar caristinėje Lietuvoje. \$2.00
Nelė Mazalaitė. Gintariniai vartai. \$2.00
A. Garmus. Nemuno pakrantės. Atsiminimai iš senos carinės Lietuvos prie Nemuno. \$1.25
P. Tulpė. Kalnų dvasia. Freiburgas, 1946 m. 206 psl. \$1.50
P. Tulpė. Tilo sargas. P. Abelkio leidykla, 151 psl. \$1.50
Arthur Koestler. Nulis ir begalybė. Romanas. Tuebingen, 1948, \$1.25
A. Vaiciūnaitis. Kur Bakūzė Samanija. \$2.00
A. Vaiciūnaitis. Valentina. \$2.00
Marija Radzevičiūtė ŽEMELĖ SVENTOJI. Apsakka iš lietuvių knygnešų kovų. 162 psl. \$2.00
A. Laus lietuviškai angliškai ir angliškai lietuviškai žodynas. Minkštas aptaisais. \$12.00
Tos pats kietais aptaisais \$14.00
Vilius Peteraitis. Mažasis lietuviškai angliškai žodynas, 418 psl., kietas. \$2.00
Lietuvių Kalbos Vadovas. Taisyklės, rašyba, kirčiavimas, kalbos dalykai, žodynas. 1950 m. \$4.50
Alg. Margeris. Čikagos šeštėliai. Žiaurios tikrovės vaizdai, 1952 m. 316 puslapių. \$3.00
Alg. Margeris — Šliuptyniai, Amerikos lietuvių tautinio ir kultūrinio atgimimo laikų istorinis romanas. 652 psl., iristas. \$3.00
Vydas spalvotais didele 50c formato. \$1.00
Alg. Margeris — Širdies Rūmai. Romanas. 450 psl. \$4.00
Paer Lagerkvist. Barabas, (1951 metais Nobelio premiją laimėjęs knyga), 212 psl. Kaina \$2.25
Žemaitės raštai. Karės metu. Lietuvos Šelpimo Fondo leidinys, So. Boston, Mass. "Keleivio" spauda. 1917 m., 126 psl. \$1.00
Leonardas Žitkevičius. Daktai ir murtukas. Lyrinės ironijos. 46 psl. Kaina \$1.00
Guy De Maupassant. Moters širdis. Romanas. 268 psl. \$2.60
Maupassant — Karoliai. 228 psl. \$2.50
L. Dovydenas — Broliari Domeikos 260 psl. Premijuotas romanas \$2.50
I. Simonaitis — Aukštųjų Šimonių Likimas. 438 psl. premijuotas romanas \$3.50
Roman Roland — Petras ir Elijacija. 112 psl. romanas. Autorius yra Nobelio premijos laureatas. \$1.20
Ladzynų Peleđa — Motulė Paviljoje. Iliustruota, 43 psl. \$0.60
Dr. J. Basanavičius — Lietuviškų Pasakos, I dalis, 280 psl., gražiai irista \$3.00
Pulgis Andrius. Tipelis. Humoristinis romanas. 240 psl. \$3.00
Juozas Svaistas — Aukso Kirvis. 224 psl. Lietuvių pasakų motyvais. \$2.50
Kazys Borūta — Baltaragio Malūnas 256 psl. iliustruota apys. \$2.50
J. Baltrušaitis. Lithuanian Folk Art. 248 psl., 80 iliustracijų, didelio formato. \$2.00
T. J. Chantepie de la Saussaye. Tėkėjimų istorija. \$10.00
Didysis Sapnininkas. Sapnų reikšmių paaiškinimai. 186 psl. \$1.50
J. Grabau-Grabauskas. Kelias į pasisekimą. 146 psl. \$2.00
J. Jasmina. A Kiss in the Dark. Short stories (vertimas iš lietuvių kalbos). 150 psl. \$2.00. Prista \$3.00
V. Andriukaitis. JAUNAIJŲ TĖVELŲ. Apsirėgimo kosmetikos ir gražaus elgesio menas. 108 psl. \$1.25
Kun. V. Rimšelis MIC TĖVAS. \$2.00
JUS, 150 psl. \$2.00
M. Dostojevskis. Pažintieji ir Nuskaitimas. Romanas. Išleido Nemunas. 266 psl. \$2.50
C. Jurgėlos "History of the Lithuanian Nation". 544 psl. Kiet. \$5.00
J. Aistis. APIE PAIKĄ IR ŽMONES. Literatūriniai atsiminimai. 250 psl. Kaina \$2.50
Dr. S. Aliūnas, VALERIONO LAŠAI. Humoristiniai eilėr. 64 p. \$1.00
Jurgis Blekaitis, VARDAI VANDE-NIMS IR DIENOMS. Poezija. 70 p. Kaina \$1.50
Bronius Daubaras, MELYNA SUK-NEI. E. Apsakka. 154 p. \$1.50
Anatolius Kairys, AUKSINE SELA. Eilėraščiai 86 p. \$2.00
Juozas Kralkauskas, URVINIAI ŽMONES. Romanas. 266 p. \$2.75
Nelė Mazalaitė SAULĖS TAKAS. Romanas. 418 p. \$3.75
Bernardas Brazdžionis, DIDŽIOJI KRYŽKLE. Poezija. Laimėjusi 1954 m. literatūros premiją \$500 112 p. Kaina \$1.50
Balyš Sruoga, MILZINO PAUKS- ME. Trilogija. 174 p. \$2.50
Balyš Sruoga, KAS BUS KAS NE-BUS, BET ŽEMAITIS NEPRAZUS. Jauno vaikino nuotykių Napoleono laikais Lietuvoje. 206 p. \$2.50
Šimanas Daukantas, BODAS SENOVES LIETUVIŲ KALBENU IR ŽEMAIČIU. Romantiška Lietuvos istorija. 360 p. \$3.50
Thor Heyerdahl, KON TIKI. Nuotykių Ramiajame vandenyne. 414 p. Kaina \$3.75

TAUPLYKITE

Chicago Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS \$53,000,000.00

ATSARGOS FONDAS \$4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICZ, President and Manager

ISTAIGOS Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų.
VALANDOS: Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro.
Trečiadieniais visai neįdaroma.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

6192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

1905 M. SUKILIMO ŠEŠELIAI

Nuosėdų piktieji vaisiai. — Kodėl monopoliai buvo daužomi. — Ar daug kito turto nukentėjo. — Kokių gandų ir šnekų buvo. — Šiaulių skerdynės. — Kas labiausiai nebūtais veiksmams buvo kaltinami. — Kodėl? — Kur dingo caro kamininkai.

Karai, sukilimai ir kiti panašūs visuomenės sukrūtimai suteikia progą ir sudaro spragų piktos valios žmonėms — visuomeninio gyvenimo nuosėdoms, savo nešvariais veiksmais pasireikšti. Ramiose gyvenimo apylostose tos drumzlės rečiau suranda progą pro susidariusią gyvenimo plūtą prisiskinti. Visuomenė visokeriopa būdais jų apsisaugo, o kas jų nerimsta, tuos iš savo tarpo išskiria. Kai kurių nors suirėdžių metu aitos įsisiūbuoja, tai visuomenės tas budrumas iš dalies arba visai dingsta — dorovinės ir teisinės normos susidrumščia. Tada viešumon drąsiau išsina piktą nešantięji.

1905 metų sukilimas Lietuvoje taip pat buvo palydėtas tamsiais šešėliais, nors ne taip gausiais ir tirštais, kaip kitur.

Štai to meto monopolijų daužymas. Kai kurie dar ir dabar apie tai pašėpamai atsiliepia, kai nori įskaudinti ką nors iš ano meto veikėjų. O savo esmės tas sukiliminis veiksmas buvo prasmingas ir organizuotai atliekamas. Sukilimo dalyviai, kad galėtų nuo pikto žmones apsaugoti, paragino monopolio parduotuvėse esamą degtinę naikinti. Juo labiau, kad kaimo šviesesnių žmonių tos degtinės parduotuvės buvo nekenčiamos. Į jas buvo žiūrima kaip į ištvirkimo lizdus ir rusifikacijos židinius. Kieviename miestelyje, net didesnių kelių kryžkelėse, buvo caro valdžios įtaisytos degtinės monopolio parduotuvės. Jų pardavėjais (sidelščikais) beveik visur buvo atkelti rusai, caro kariuomenę tarnavusieji puskarininkais ar kitais. Tai tie piktieji lizdai buvo draskomi. Draskomi sąmoningai, nenaikinant kito jų parduotuvė turto. Tas darbas buvo sekmingai ir gražiai praves tas daugelyje Lietuvos apskrity. Kai kur net pakartotinai. Mat, kai pirmą kartą monopolio parduotuvėse buvusi degtinė buvo sumaikinta, tai jos vėl naujai buvo atgabenta.

Šis darbas paskatino piktos valios vyrus taip pat imtis monopolijų naikinimo, teisingiau — pasiplėšikavimo. Naktibaldos, prisidengdami revoliucionierių vardu, plėšė monopolius. Jie degtinę, tiek pinigų išsinešdavo sau.

Socialdemokratų tuoj išleido tuo reikalu atsišaukimus ir savo spaudoje rašė apie monopolijų naikinimą ir aiškino, kad jie nieko bendro neturi su tais plėšikautojais, juos smerkia ir draudžia taip elgtis visiems do-

riems gyventojams (žiūr. Darbininkų balsas Nr.10). Tokių monopolijų plėšikautojų atsirado Skapiškio, Pašvintinio, Radviliškio, Griškabūdžio ir kitose apylinkėse.

Dvaruose buvusieji streikai taip pat paskatino piktadarius ta proga pasinaudoti. Atsirado tokie „ciecilistai“, kurie pradėjo lankyti pas dvarų savininkus ar jų įgaliotinius pasiderėti dėl galimo jų dvare darbininkų streiko. Bet čia pat duodavo supraštai, kad tos galimos „nelaimės“ galima išvengti. Reikia, pirmoj eilėj, tik su atsilankiusiu geruoju susiprast. Ir štai tokiems „streikdariams“ tuoj dešimtinė kita būdavo spraudžiama į delną, ir jie gerai dar pavaišunami. Panašių atsitikimų yra buvę Joniškio, Sodališkio, Akmonio ir kitų apylinkių dvaruose.

Kai darbininkai pajuto tą niekšingą darbą, jie ėmėsi visų galimų priemonių su tais piktanauzdžiais kovoti. Socialdemokratų savo atsišaukimuose ir spaudoje kėlė viešumon tas niekšybes.

Socialdemokratų įvairiomis progomis rinko aukas partijos reikalams. Ir čia atsirado socialdemokratams „konkurentai“. Pradėjo rinkti aukas visokie sukčiai nemamai revoliucijos reikalams.

Štai Radviliškio apylinkėj porą vyrų (Paleckis ir Petrovičius) iš praeivių pradėjo rinkti aukas „revoliucijos kariūnai“. Vyrų būta nuolaidžių: pasitenkindavo gavę 10 kapeikų. Kliuvo. Policijoje gavo gerai pertį į kailį. Mat, policijos buvo manyta, kad turi reikalą su tikrais revoliucionieriais, tai puolė jiedu, kad visa išduotų ką žino. O juodu nieko nežinojo. Iki policija įsitikino, kas juodu iš tikrųjų yra — teko pakentėti.

O Kupiškio apylinkėj pasirodė provokacinis atsišaukimas socialdemokratų vardu išleistas. Tema atsišaukime tarp kito buvo taip pasakyta:

„Eikite į dvarus, maišus pasiėmę ant pečių, plėšk tų dvarų turtais, ir mes atvažiuosime iš Varšuvos apie dvi tūkstanti, plėštų ir degintų turty, ponų ir kapekų visų mušti.“ (žiūr. „Darbininkas“ 1905 m. Nr. 2, 3 ir 4 pusl.101).

Socialdemokratams teko daug pasidarbuoti įrodinėjant, kad su panašiais ir kitais provokatoriais nieko bendro neturėtų. Lietuvos kaimo žmonių būta tiek išmintingų, kad jie greitai

susivokdavo atskirti pelus nuo grūdų ir todėl tais sukilimo metais Lietuvoje niekas nenaikino nei privataus, nei valdžios turto. Buvo naikinami tik valdžios nekenciami varu įbrukti ženklai, kaip ana caro aras, caro ir jo šeimos paveikslai valčių raištinėse ir mokyklose bei kitur iškabinti.

Beje, Mariampolės apylinkėj pradėjo veikti „Giltinė“, bene poros vyrų sudaryta. Tikslu pasipelninti. Ne tiek toji „Giltinė“ buvo žalos pridariusi, kiek apie ją visokių niekų prikaltėta.

O gandų tada sklido daugybės. Visokius prasimanyms tada platino sukilimo priešininkai imtinai su policija. Nesigalėjo tada niekus čiauskėję apie socialdemokratų tie, kurie prieš penkerius metus rašė:

„Lietuvos neprigulmybę skaitom už tuščią svajonę ir prieš aną išreikštą neva Lietuvos socialdemokratikos partijos išleidžiamose knygelėse, atvirai protestuojame... visa konservatyviska lyg kaulų Lietuva pripažista Rusijos Ciesiorį už tikrą valdoną...“

O kiti įrodinėjo, kad Lietuva esanti tik carų Rusijos kamininkė ir tokia turi pasilikti ateičiai. O kur dar garsūs apylinkė raštinės, viešai visose bažnyčiose skaitytas, kuris savo turiniu buvo daugiau kaip nepalankus sukilusiems. Suprantama, tokio įsitikinimo žmonėms tas sukilimas rimtai sudrumstė jų ramybę, sukėlė baimę dėl ateities. Aišku, socialdemokratų jiems buvo didysis baubas. O kadangi 1905 m. sukilime uoliausiai, geriausiai organizuoti pasirodė socialdemokratų ir jų įtaka darbo žmonėse buvo stiprusia, tai sukilimui priešiška nusiteikusi ant socialdemokratų, anot žmonių pasisakymo, „šunis karstė“.

Socialdemokratams buvo prikašiojama, kad jie visų žmonių turimą turtą dalysią visiems lygiomis, kad jie išgrausią visas bažnyčias, ir gretą jų nesąmonių sklido gandai, kad štai tas ar kitas miestas ar miestelis bus padegtas iš keturių pusių... Buvo net nusakinėjamos dienos, kada toji baisioji nelaimė ateis. Buvo kas tokiais gandaiis patikėdavo. Kai kurie miesto gyventojai, sudėję daiktus, rimtai likuriavo to didžiojo gaisro. Laukė jų ir padugnės tikslu pasiplėšikauti... Deja, nesulaukė. Nei miestai, nei dvarai sukilusių nebuvo deginami.

Tais neramiais sukilimo metais nenukentėjo nė viena gražioji Lietuvos bažnytelė ir nebuvo nuskriaustas nė vienas iš jos tarnybos asmuo. Beje, Kalvarijos Liudvinave liepos mėn. buvo išdauzyti klebono Orento langai... Jis skaitė tą sekmdienį bažnyčioje Antanavičiaus garsųj aplinkraštį. Jei kitur tas aplinkraštis buvo perskaitytas daugiau tik iš pareigų, tai klebono Orento jis buvo plačiai dar jo paties žodžiais aiškinamas. O be to, vakare jis susimetė su vietos „ponais“ palošti kortomis. Atsirado, ką tas išvedė iš lygsvaros, ir keli akmens pro klebonijos langus įkrito į vidų... Beje, šis atsitikimas daugiau pasekėjų nesurado.

Daug tada buvo kalbama apie žydų naikinimą. Buvo ir kurdystojų. Rugsėčio mėnesio pradžioje ėjo gandas, kad Kelmėj bu mušami žydai. Rugsėčio 6 d. šiaulių darbininkai susimetė eiti Kelmės galimoms muštynėms pakirsti kelią. Išėjo jų gal per šimtą. Kai įsitikino, kad nieko panašaus ten negali įvykti, tai jie vėlakai vakare sugrįžo atgal. Įpakėly juos pasitiko šiauliuose stovėjusi kazokų šimtinė. Pradėjo jie darbininkus krėsti, nagakomis kapoti ir kitaip iš jų tyčiotis. Atimėnėjo iš darbininkų laikrodžius, pinigus. Darbininkų veikėją Joną Ivanauską kazokai taip nukankino, kad šis mirė.

Į Jono Ivanausko laidotuves susirinko nelauktas žmonių skaičius. Visi darbininkai, metę darbus, skubėjo į savo draugo laidotuves. Net miesto krautu-

SITTIN' PRETTY!

Blonde Diane Wagner, hostess at new Cities Service "Gateway to Beach" station in Miami—Miami Beach area, amuses three-year-old Randy Levine while his parents refresh themselves after long drive. Baby-sitting is one of many unusual services rendered vacationing motorists at handsome station. Miss Wagner also greets each car's occupants with free orange juice and offers them guide service, hotel information—and, of course, tells them the temperatures in their home towns.

vės ir tos uždarė parduotuves. Tada nei policija, nei kazokai viešai nepasirodė. Eisenoje buvo nešama keletas vėliavų su įvairiais prašais, tarp jų ir socialdemokratų: šalin kraugerių valdžią! Būta vainikų. Bet maskoliai neškentė: nakties metu pasirodė savo niekšingais darbais: kapinėse buvo išmušti koplyčios langai ir išvogti visi ten sudėti vainikai su įvairiais užrašais.

Vienas iš tų gausių tada praplitsių gandų buvo apie juodašimčius. Buvo kalbama, kad Lietuvon bus atkelti juodašimčiai, tokie vyrai, kurie jokio pašailėjimo nežino. Jie naikysią žydus, socialistus ir visokius netikėlius. Tai esą žiauriausi žmonės, gyveną ten, kur baltos meškos veisiasi. Kaimo tamsesni žmonė kažkodėl įsiuvaizdavo vienakiais plačioj kaktų ir plytos spalvos veido. Tiek apie tuos juodašimčius buvo prikaltėta, kad maži vaikai kai kur neujuokais jų pradėjo bijoti. Ir šių nesulaukta... Tiesa, gal jie tik pavergtoji Lietuvoj atsi-

rado „stribų“ vardu. Deja, „stribų“ darbai Lietuvoj savo žiaurumu praneša lakiausių vaizduočių sukurtus gandus apie juodašimčių žaunumus!

Tokiose neaukiose apylostose, visokių gandų palydėti turėjo dirbti socialdemokratų ir jiems pritariantieji tais sukilimo metais. Tais metais, kai lietuvio sąmoningumas tvytino gyvenimo visokių įvykių skatinamas ir žadinamas. Tais metais, kada greta didelio pasišventimo ir pasiaukojimo bendram krašto žmonių gerui tamsiais pašalais reikėsi ir niekšybės: buvo kas savo artimą kišo į žandarmėjos nagus; buvo kas dėl savo trumparegystės virto stabdžiu gyvenimą prikančiu pirmyn žengti.

Bet bendrai 1905 m. sukilimas Lietuvoje praėjo daug ramiau, negu kitur, veik jokio turto nesunaikins, kaip pas kitus būta. Ir visa tai jau mūsų turiningoje ir turtingoje praeityje. Deja, mes nemėgstame nors laiks nuo laiko atviromis akimis visai bešaliai dirštelti į mūsų taip netolimą praeitį. O jei kas žvilgtelia, tai dažniausia tikslu kitų blogybes kelti viešumon, vadinasi, kaltama čia tam tikru iškaičiavimu, o tada teisybė slaidžioja.

Mūsų tautai nauju susikaupimu tenka kovoti dėl Lietuvos valstybės atstatymo. Dabar jau kas kita — tose kovose esama visų vieningų. Jau 1905 m. pabaigoje Vilniuje buvusiame didžiame seime buvo surasta sutartinė bendra kalba. „Kampininkų“ savoka palaidota ir „Lietuvos neprigulmybė“ iš tuščios svajonės virto realiai apčiuopiamu daiktu. „Konservatyvškais lyg kaulų smegenų“ Lietuvą pripažįstančiais Rusijos kampeliu — užpečkio, o tikru jos valdovu komunistų partiją teliko mažučiuė svetimų penamų saulė čia, JAV ir tarp daug kenciančių Lietuvos žmonių retai gy-

Skiepija priemiesčius

Vakar buvo masinis vaikų skiepijimas Salk vaistais nuo paralyžiaus Lake apskrityje, Ill., ir Lake aps., Ind., kur buvo įskiepyta apie 8,000 vaikų. Bus skiepijama ir kitose vietose.

Tuo tarpu atgabenta į Chicago iš Detroito daugiau kaip tona Dr. Salk skiepijimo, kurie bus panaudoti mieste ir užmiesčio apskrityse. Skiepijimo programą finansuoja National Foundation of Infantile Paralysis.

venantieji svetimū už nosies vedžiojami komunistais besivadinantieji.

Tegu, kaip kas nori ano sukiliminio meto nuopelnus savo sąskaiton įsirašo. Ne čia esmė. Laikas ne tik geras gydytojas, jis ir bešalus teisėjas. Kada nors, kieno nors ir čia bus tartas saikus, teisingas žodis. Dabar tenka pasitenkinčiai pasisakyti, kad kovojė dėl Lietuvos ateities esame vieningesni. Jei ir esama sunkiai suderinančių nuomonėse skirtumų, tai ginčijamasi dėl kovos būdų, jos priemonių, bet ne dėl savos nepriklausomos valstybės būtinumo. Čia visi vieningi. Ir dar. Jei ano meto visokie socialdemokratų niekintojai pasisakiusieji prieš jų iškeltą šūkį: Lai gyvuoja Neprigulminga Lietuva, jei jie nebūtų laiku susipratę; jei jie nebūtų atvirai stoję kovon už šitą šūkį, vargu būtų me turėję progą pasidžiaugti didžioju mūsų tautos prōšvaisčiu — Nepriklausoma Lietuvos valstybe.

Kas eina kartu su savo tauta, tie nors ir klaidžiodami galutiną išvadą laimi. Kas save pastato priešakyje savo tautos ir besidžiūdamas savo neklaidinga išmintimi, tie pranyksta iš tautos tarpo, palikdami tik kartelį ir tuščią erzelį.

—J. Vlks

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

DAube 6-6887
D.AINA
 TELEVISION
 PARDAVIMAS-TAISYMAS
 3130S. HALSTED

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING)
 BALDUS IR IVAIRIUS DAIKTUS
 Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILNICA
 3415 So. Lituania Ave.
 CHICAGO, ILLINOIS
 Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS
 VIETOJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS
 Tūriu nauja didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudus 6930 So. Tolman, Chicago 29, Ill.
 Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDU PERKRAUSTYMAS
 is arti ir toli
 NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEZIMIS.
 Pigus, sažiningas patarnavimas
 Saukite:
R. ŠERENAS
 4546 So. WOOD STREET
 Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

apsakaitę rinkinį anglų kalba **Už PUSĖ KAINOS**

Reta proga įsigyti **J. Jazmino**

A Kiss In The Dark
 By J. JASMIN

Translated from the Lithuanian by Milton Stark.

Trumpos apsakaitės apie flirtus ir meiles.
 Evening Telegram, Newfoundland, apie šią knygą parašė: „Kam lengvas žanras patinka ir kas nori susipažinti su europietiška meile, meiluzėmis ir panašiais dalykais, tam ši knygutė patiks“.

Dabar tik \$1.00 (buvo \$2.00).
 Irišta \$2.00 (buvo \$3.00).
NAUJIENOS
 1739 So. Halsted St.
 Chicago 8, Ill.

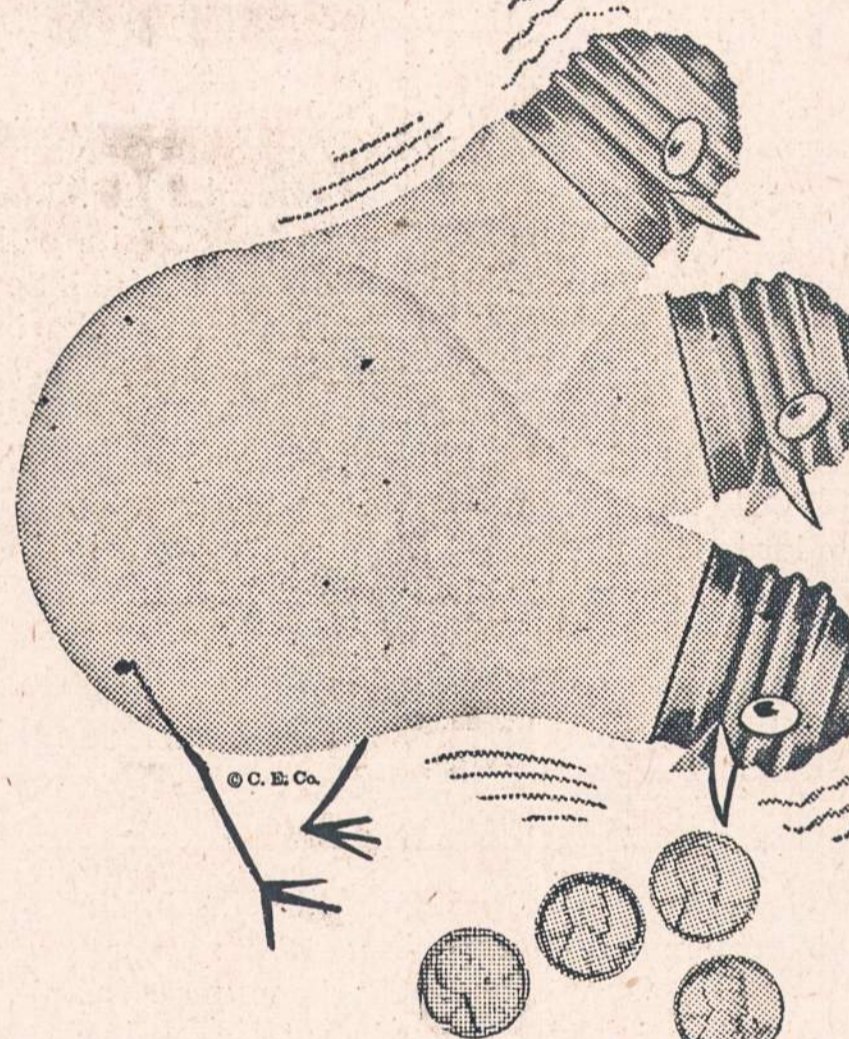
PALMIŠKOS UOGOS

 Palmiškos Džiovintos Uogos yra geros dėl tų, kurie turi užsinečiusius šalčius galvoje, ezinancius skaudėjimus kvėpavimo kanaluose, kaip tai nosyje, ausyse ar gerklėje. Palmiškos Uogos yra labai maistingos ir turėtų būti geros dėl tų, kurie turi silpnus ir neveiklius lytiškus Organus. Ir tos Uogos yra viso kūno stiprintojos ir pagerintojos. Svaras Uogų yra \$2.00, bet jeigu norite per COD, tai \$2.25.

ALEXANDER'S CO.
 414 BROADWAY
 South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
 ★
 RADLJO VALANDA
 Iš Stoties W. G. E. S.
 1390 kilocycles
 Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
 Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
 Sekmdienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
 Tel.: HEmlock 4-2413
 7121 SO. ROCKWELL ST.
 Chicago 29, Illinois

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vėjaus metu!

When everything else costs so much...

Your electric friend
"LITTLE BILL"
 still works for pennies a day—

How Commonwealth Edison keeps your electric bill down

Nors gyvenimo kaštai padvigubėjo — šiandien kilowat-valandos elektra iš tikrųjų kaštuoja mažiau negu prieš 25 metus.

Daugel naujų idėjų talkino Commonwealth Edison išlaikyti elektros kaštus žemus. Šiandien, pavyzdžiui, mes išsiunčiam jums elektros sąskaitą kartą per du mėnesius. Tai mažina knygydybos, spaudos ir suvartojimo patikrinimo kaštus pusiau. Ir įrašydami jūsų sąskaitą atvirukn mes taip pat taupome ant vokų ir pašto ženklų. Šios „mažos santaupos“ visos bendrai sudaro dideles santaupas jums žemesniems elektros kaštams.

Tat šiandien, suvartodami daug daugiau elektros negu prieš 25 metus, iš tikrųjų gaunate daugiau jos už savo pinigus (faktinai kone dvigubai daugiau).

For just pennies a new electric dryer dries an entire family wash... automatically. No lugging or heavy lifting—the job is done, rain or shine.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY
 PUBLIC SERVICE COMPANY

TAI OBALSIS, KURIS PER 50 METU DAUGELIUI SUTEIKE GERBUVI IR TURTA

50
 PLANINGAS TAUPYMAS VISADA NEŠA GERUS DIVIDENDUS
 1905 **50** 1955

MUTUAL
 Federal Savings
 AND LOAN ASSOCIATION

JOHN J. KAZANAUSKAS, President
 Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. Phone VI 7-7747
 Įtaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadi. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadi. visai neįtaigos.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija 5c.
Savaitė 30c.
Mėnesiui \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų \$5.00
Trims mėnesiams \$2.50

Užsienioose:
Metams \$11.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Naujieneis eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienu
Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago
8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Rusijos Vergų Maištai

Daugiau, kaip 150,000 sovietų vergų milžiniškoje Nalimsko stovykloje, centrinio Sibiro šiaurėje, pernai gegužės mėnesį buvo sukilę prieš savo sargybinius, ir bolševikai sukilėlius numalšino mašininėmis kanuolėmis.

Šią žinią suteikė Japonijos spaudai tik ką sugrįžęs iš nelaisvės Sovietų Sąjungoje japonas Minoru Okada. Jis sakosi buvęs to kalinių maišto metu viename Nalimsko barake. Maištų banga užlėjo ir stovyklas Karagandoje.

Okada sugrįžo į Japoniją drauge su 87 kitais buv. belaisviais. Jie irgi pasakoja apie vergų maištus. Kyodo žinių agentūrai jie sakė, kad bolševikai užmušė 200 kalinių ir sužeidė 180, bemašindami maištų Karagandoje. Tai buvo 1954 m. O metais anksčiau panašūs vergų maištai įvyko Vorkutos stovyklose, Europinės Rusijos šiaurėje. Ir jie buvo nuslopinti tokiu pat būdu: kulksvaidžių šūviais.

Seniau, dar carizmo laikais, Rusijos valdžia šaudė streikavusių aukso kasyklų darbininkus prie Lena upės. Apie tuos "kruvinus Lenos įvykius" rašė tada su didžiausiu pasipiktinimu Vakarų Europos spauda ir revoliuciniai (žinoma, slapti) rusų laikraščiai. Bolševikai smerkė carizmo žiaurumą ne mažiau už kitus.

O šiandien?.. Pavergtų darbininkų žudymai bolševikų prievartos darbo stovyklose yra daug baisesni, negu ta auksakasių skerdynė prie upės Lenos.

Ir vistiek Kremliaus budeliai giriasi pasauliui, kad jie "išlaisvino darbininkų klasę"!

Pabaltiečiai Sov. Uranijaus Kasyklose

Vienas repatrijuotų japonų pasakoja apie pabaltiečius sovietų vergų darbo stovyklose. Jisai pasakė, kad 3,000 vergų — "daugumoje lietuvių, latvių ir estų" — yra priversti kasti uranijų Rusijos atominio apsiginklavimo reikalams Kolyma upės klonyje", rytiniame Sibire.

Štai kur atsidūrė tūkstančiai lietuvių, latvių ir estų, išvežtų gyvulių vagonais į "plačiąją tėvynę", kurią taip karštai myli Bimba, Andrulis, Mizara, Prūseika ir kiti Kremliaus despotų batlaižiai.

Vorkutos kalinių streiko aprašymuose irgi buvo minėti Pabaltijo kraštų žmonės, kaip stambiausios tautinės grupės kai kuriuose lageriuose.

Pievių Plėšimo Planas Nevyksta

"Pravda", vyriausias SSRS komunistų organas, duoda vėjo trims ministerijoms, kurioms yra pavesta aprūpinti namais, kuru ir kitais reikmenimis Sibiro ir Kazachstano sritis, kur yra plėšimos pievos ir stepės su tikslu išplėsti dirbamos žemės plotą.

Naujų laukų plėšimu sovietų valdžia nori padidinti

Kaip atsirado bolševizmas?

APŽVALGA

(Tęsinys iš vakar)

3. Klaida yra sakyti, kad tarp bolševizmo kūrėjų buvęs Trockis. Yra faktas, kad bolševizmą Trockis atvirto tik Antrojo Pasaulinio Karo metu. Prieš tai jisai labai aštriai kovojo su bolševizmu. Kai po 1903 m. suvažiavimo Leninas išleido savo garsiąją polemiską brošiūrą: "Šag vėriod, dva šaga nazad" (Žingsnis priekin, du žingsni atgal), dėstydamas savo poziciją ir puldamas menševikus, smarkiausios kritikos jis susilaukė iš Trockio. Pastarasis rašė, kad Leninas yra "despotas ir teroristas, kuris siekia paversti partijos Centro Komitetą į Viešojo Saugumo Komitetą, norėdamas suvaidinti Robespierre'olę". Kaip žinia, Robespierre pagarsėjo Didžiosios Prancūzų Revoliucijos metu, kaip diktatorių, nugalėjęs tūkstantčius žmonių (jems nukirstavo galvas giljotina). Jo politinius priešus — dažnai ir visai nekaltus, tik kieno nors įskūstus asmenis — gaudydavo ir suimėdavo Viešojo Saugumo Komitetas: panašią politinę policiją, kaip Lenino įkurtoji Rusijoje Čeka, arba OGPU, arba NKVD.

Trockis smerkė ir Lenino "proletariato diktatūrą", sakėdams, kad tikroji jos prasmė tai — "diktatūra ant proletariato".

Trockis buvo linkęs į menševikų (t. y. Martovo šalininkų) pusę, bet frakcinės peštyinės partijoje jam taip įkyrėjo, kad jisai pasitraukė ir nuo menševikų; leido Krokovoje laikraštį "Pravda" (kurio pavadinimą 1912 m. "pasivogė" Leninas). Trockio "nefrakcinė" grupė, susisipietusi aplink tą laikraštį, buvo pravardžiuojama "boloto" (bala).

Tačiau, kilus Pirmajam Pasauliniam Karui, Trockis susidėjo su bolševikais — dėl to, kad šie skelbė "karą karui". Galutinai susiartinio jisai su Leninu, kai pastarasis priėmė jo "permanentinės revoliucijos" teoriją, kurią seniau pats Leninas išnuokdavo, vadindamas ją "gimnazistų socializmu". Trockis padėjo bolševikų diktatoriui 1917 m. spalio-lapkričio mėn. padaryti ginkluotą perversmą ir įsteigti Rusijoje kaip tik tą despotizmą ir teroro sistemą, kurią jisai smerkė 1904 m., kritikuodamas Leniną!

4. Nesiškumo yra ir LE

straipsnio pasakojime apie "darbininkų tarybas". Tiesa, jos įsikūrė 1905 m. Rusijos revoliucijos metu — ir tai dėl to, kad Rusijos darbininkai neturėjo nei profesinių sąjungų (unių), nei politinių organizacijų. Socialdemokratų partija ir visos kitos politinės organizacijos buvo uždraustos. Jos veikė pogrindyje ir susidėjo daugumoje iš inteligentų bei pusinteligentų, kurie daugiausia laiko ir energijos su-naudodavo frakciniams ginčams bei rietenoms. Prasidėjo 1905 m. revoliucijai, kilo mintis įtraukti į veikimą neorganizuotus darbininkų minias, raginant darbininkus kiekvietoje dirbtuvėje išsirinkti delegatus į vieną bendrą komitetą. Pirmas toks komitetas įsikūrė Peterburge, kur revoliucinis judėjimas buvo stipriausias, ir pasivadino "Soviet Rabočich Delegatov" (Darbininkų Atstovų Taryba); paskui tokios tarybos kūrėsi ir kitur. Peterburgo Sovieto pirmininku buvo išrinktas jaunąs advokatas Chrustalev — Nosar (menševikų simpatizatorius), vicepirmininkais — L. Trocki ir N. Avksentiev (social-revoliucionierių partijos vadas). Po Chrustalevo suėmimo pirmininko vietą užėmė Trockis.

Verta pastebėti, kad Leninas ir jo šalininkai buvo priešingi Darbininkų Taryboms ir smerkė pačią jų idėją, kaip "oportunistų", "revoliucijos priešų" ir "proletariato mulkintojų" išmislą. Leninas netikėjo, kad patys darbininkai sugebės ginti savo reikalus: juos turį sviesti ir kelia jiems rodyti inteligentai, atsidadę revoliucijai ir susiorganizavę geležinės disciplinos pagrindu, "profesiniai revoliucioninkai".

Tačiau Darbininkų Tarybos arba Sovietai per savo trumpą, vos kelių savačių, gyvyvumą pasidarė nepaprastai populiarūs. Todėl, kai Rusijoje 1917 m. kilo antroji revoliucija, tuojau buvo atgaivintos ir Darbininkų Tarybos. Jose vėl vadovavo menševikai ir social-revoliucionieriai. Bet Leninas jau nebekeikė jų, o liepė savo šalininkams eiti į Sovietus ir įlapkričio mėn. padaryti ginkluotą perversmą "užkariauti". Vėliau jisai sugalvojo šūki: "Visa valdžia Sovietams". Padarę su Trockio pagalba valstybinį perversmą, jisai paskelbė naują "revoliucinį" mokymą apie valstybę: kad tikriausia

žemės ūkio gamybą, kad būtų daugiau grūdų duonai, nes senųjų kolchozų gamyba smunka. Bet pasirodo, kad ir šis naujas planas nesiseka vykdyti.

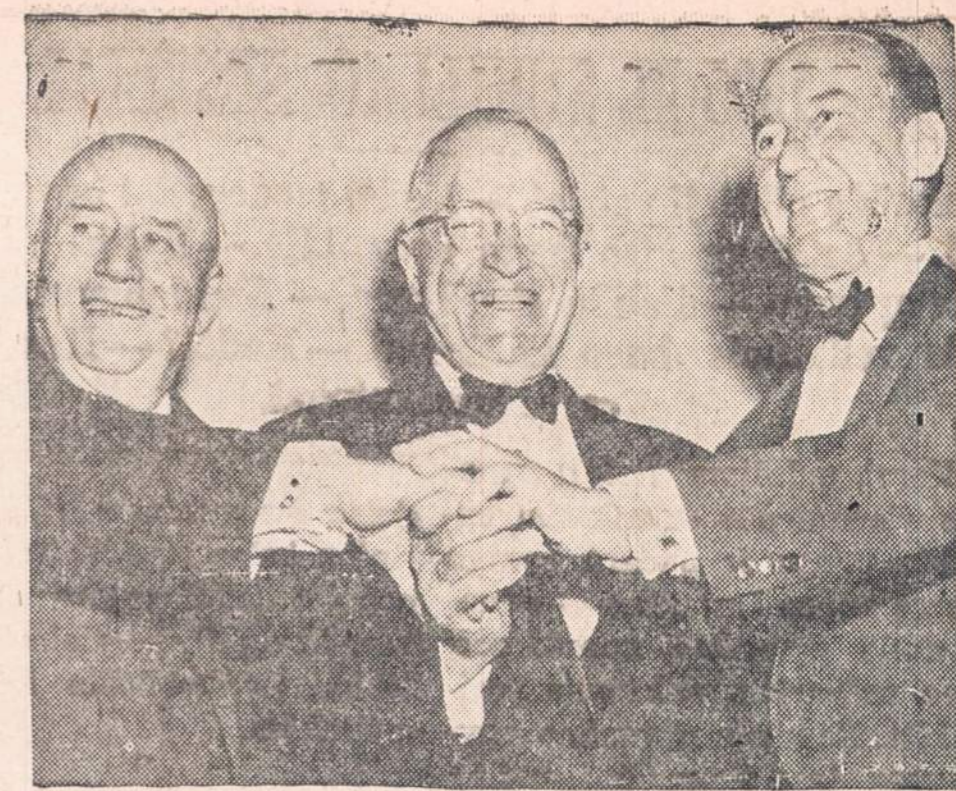
"proletariato diktatūros" forma tai — Sovietų valdžia.

Su Darbininkų Tarybų idėja atsitiko panašus dalykas, kaip ir su Trockio "permanentine revoliucija", kurią Leninas pradėjo niekino, o paskui priėmė ir padarė iš jos vieną svarbiausių bolševizmo dogmų. Tačiau, pasisavinęs "oportunistų" bei "proletariato mulkintojų" sugalvotas Darbininkų Tarybas, bolševizmo tėvas perdūrė jas ant savo korpalo, išmesdamas iš Tarybų visų nekomunistinių partijų bei srovių atstovus.

5. LE sakoma, kad pagal leninizmo mokymą "B(olševizmas) esąs socializmas plius elektrifikacija". Ne, tokio mokymo nėra. Leninas sakė ką kita. Per daugelį metų jisai buvo skelbęs ir karštai gynęs tą socialdemokratų teorijos dėsni, kad tokia ekonomiškai atsilikusi šalis, kaip Rusija, nieku būdu negali susyk įžengti į socializmą, bet turi pirma pereiti per "buržuazinio" arba kapitalistinio išsirutuliavimo stadiją. Šitame punkte Leninas, kaip ir kiti marksizmo šalininkai, griežtai skyrėsi nuo socialistų liaudininkų (social-revoliucionierių), kurie skelbė įsitikinimą, jog Rusija esanti "ypatinga" šalis, nes milžiniška dauguma jos gyventojų — ūkininkai, kurie dar tebe gyvena kaimų bendruomenėse (obščiny) ir nėra "sugadinti" priimintais kapitalizmo santvarkoje: iš feodalizmo ji susyk įžengiančiai į socializmą. Šią liaudininkų mokymą Leninas atakavo ir niekino per kokius 20 metų. Bet 1917 m., grobdamas valdžią į savo rankas, jisai jau sakė, kad jo tikslas esąs tuojau kurti "socializmą" Rusijoje! Ir jisai bandė jį "kurti".

Senieji Lenino bendradarbiai stebėjosi ir teravosi: Kas atsitiko, kad Leninas kalba visai kitaip? Kokiū būdu Rusijoje galįs būt įkurtas socializmas, kai jos pramonė dar visai neišsivysčiusi, darbininkų klasė neskaikliinga ir neapsviesta? Norėdamas išsklaidyti šitas savo pasekėjų abejones ir tuo pačiu žygiu pateisinti savo teorinį "sulto mortale", jisai sugalvojo "naują", "modernišką" neva socializmo definiciją: "Socializmas", pareiškė jisai, "tai — sovietų valdžia plius elektrifikacija" (Leninas kartais painiodavosi paprastuose moksliniuose terminuose, ir dėl to iš elektrifikacijos pas jį išėjo "elektrofikacija").

6. Pagaliau, dar vienas netikslumas LE straipsnyje. Tenai sakoma, kad "nuo pat pradžių bolševikai suskato pra-

Kongreso spykeriui Sam Rayburn buvo surengtas Washingtono banketas, kuriame dalyvavo 3,000 su viršum demokratų. Rayburn (kairėje) sveikinasi su buvusiu prezidentu Harry S. Truman ir Adlai Stevenson (dešinėje), kuris 1952 m. kandidavo į JAV prezidentus.

moninti Rusiją, kad susidarytų gausingesnis darbininkų sluoksnis". Bet tai išlaužta iš piršto. Leninui būnant valdžioje, bolševikams teko rūpintis ne krašto pramonimu, o tuo, kad kaip nors jį atgaivintų! Pramonė buvo visai smulkus, darbininkai badavo ir bėgo iš miesto į kaimus, ieškoję socializmo, bet turi pirma pereiti per "buržuazinio" arba kapitalistinio išsirutuliavimo stadiją.

Šitame punkte Leninas, kaip ir kiti marksizmo šalininkai, griežtai skyrėsi nuo socialistų liaudininkų (social-revoliucionierių), kurie skelbė įsitikinimą, jog Rusija esanti "ypatinga" šalis, nes milžiniška dauguma jos gyventojų — ūkininkai, kurie dar tebe gyvena kaimų bendruomenėse (obščiny) ir nėra "sugadinti" priimintais kapitalizmo santvarkoje: iš feodalizmo ji susyk įžengiančiai į socializmą. Šią liaudininkų mokymą Leninas atakavo ir niekino per kokius 20 metų. Bet 1917 m., grobdamas valdžią į savo rankas, jisai jau sakė, kad jo tikslas esąs tuojau kurti "socializmą" Rusijoje! Ir jisai bandė jį "kurti".

Senieji Lenino bendradarbiai stebėjosi ir teravosi: Kas atsitiko, kad Leninas kalba visai kitaip? Kokiū būdu Rusijoje galįs būt įkurtas socializmas, kai jos pramonė dar visai neišsivysčiusi, darbininkų klasė neskaikliinga ir neapsviesta? Norėdamas išsklaidyti šitas savo pasekėjų abejones ir tuo pačiu žygiu pateisinti savo teorinį "sulto mortale", jisai sugalvojo "naują", "modernišką" neva socializmo definiciją: "Socializmas", pareiškė jisai, "tai — sovietų valdžia plius elektrifikacija" (Leninas kartais painiodavosi paprastuose moksliniuose terminuose, ir dėl to iš elektrifikacijos pas jį išėjo "elektrofikacija").

Tarp nurodytų LE straipsnio šaltinių matome tokį nepatikimą veikalą, kaip S. Seton-Watson'o "From Lenin to Malenkov", bet visai nepaminėta Lenino biografija ("Lenin, a Biography"), kurią parašė David Shub, tikrai gerai išstudijavęs bolševizmo istoriją.

Niekas negali norėti, kad enciklopedijos straipsnyje būtų pasakyta apie bolševizmą tiek, kiek šiose mūsų pastabose. Tačiau vis dėlto reikėjo vengti prasilenkimų su faktais ir netikslumo faktų aiškinime.

Kartais mus skiria politiniai nusistatymai ar pasaulėžiūros, bet tęjungia mus mūsų kalba, kultūra ir visa tai kas yra būdinga lietuviui. Išaugokimė jas būsimoms kartoms.

—Liet. Profesorijų D-jos Amerikoje valdyba.

Žodis broliams lietuviams

Mes, susidėjusių sąlygų dėka, atitrukome nuo savo lietuviškos žemės, nuo tautos kamieno ir pasinėrėme kitų tautų jūroje. Bet mes neturime toje jūroje pakęsti. Mes turime išlikti gyvi lietuviai su savo gražiąja kalba, kultūra ir savitomis tradicijomis. Tai mūsų šventa pareiga, nes to reikalauja mūsų tėvų nerašytas testamentas saugoti paveldėtą iš jų lietuvių dvasią. To pat reikalauja ir mūsų broliai ir sesės, kurie kenčia didžiausią moralinę ir fizinę prievartą tėvynėje ir žuva nelygioje kovoje su mūsų didžiausiais priešais — maskoliais okupantais.

Mes, atvykę į šį laisvės kraštą, radome palankiausias sąlygas išaugoti savo lietuvišką gyvybę. Tik paklauskimė šviesesniosios ir veiklesniosios mūsų lietuviškos visuomenės dalies, kuri šaukia mus talkon, būtent, Pasaulio Lietuvių Bendruomenėn. Didesnis darbas reikalingas talkos, o tasai darbas, kuris rūpi kiekvienam lietuviui, gali būti sėkmingai nuveiktas tik visos lietuviškos bendruomenės sutelktomis jėgomis.

Artėja PLB valdybų rinkimai. Stokime talkon, būkimė tos Bendruomenės aktingais nariais ir darykimė ją pajėgia ir galinčia. Nepamirškime įsiregistruoti vietinėse apylinkėse, o būti rinkimų dienai, atiduokimė savo balsą už sau priimtinius kandidatus.

Kartais mus skiria politiniai nusistatymai ar pasaulėžiūros, bet tęjungia mus mūsų kalba, kultūra ir visa tai kas yra būdinga lietuviui. Išaugokimė jas būsimoms kartoms.

—Liet. Profesorijų D-jos Amerikoje valdyba.

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vieną dieną uždarbi!

DAN KURAITIS

Tamsiąją Afriką aplankius

(Tęsinys)

Visoje Rytų Vokietijoje ir Rytų Europoje rusai deda pastangas gyventojus palenkti savo pusėn. Mokyklose plačiai mokoma rusų kalba ir skiepijama rusų kultūra. Bet daktaras užtikrino, kad rusų valdomos gyventojų masės laukia Amerikos. Jo žodžiais, Vakarų Vokietijos gyventojai yra dėkingi Amerikai už jos suteiktą didelę materialinę pagalbą ir už jos pastangas ginti Vakarų Vokietiją rusų agresijos atveju.

Ugandos krašte

Ir Pietų Afrikoje ir Rodezijoje galima užtikti, palyginti, daug Vakarų civilizacijos apraiškų. Bet pasiekus Ugandą, kuri nutolusi apie 2,200 oro mylių į šiaurę nuo Viktorijos krioklio, prieš akis atsiveria tikrai tamsi Afrika.

Mūsų lėktuvas nusileido netoli Kampalos miestelio, kuris turi apie 7,000 gyventojų. Jų tarpe tik 30 baltaodžių. Keliai visur blogi. Užėjęs į mano kelionę tvarkiusios agentūros raštinę, paprasčiau parodyti man išvietę. Tarnautojas atsiprašė, kad tokios institucijos čia nesama.

Mūsų gidas šį kartą buvo negras. Tiesa, jis gana kultūringas žmogus. Katalikų mi-

sijos "baltųjų tėvų" išmokytas, jis gerai vartoja anglų kalbą ir šiaip yra malonus pokalbininkas.

Dar tą patį vakarą išvažiavome į kitą miestelį, kuris buvo už 80 mylių ir kuris vadinasi Masaka. Pakelėse matėme kukurūzų laukus ir medvilnės plantacijas. Visą kelią nesutikome nė vieno baltaodžio. Net šurpas nukrėsdavo pagalvotus, ką reiktų daryti, jeigu pakelėje sugestų automobilis.

Bet mūsų kelionė buvo sėkminga. Mata-sa miestelio viešbuty radome kelis baltaodžius ir mūsų nuotaika pragiedrėjo.

Vėl peržengiame pusiaują

Kitą dieną po pusrųgį tęsėme savo kelionę į šiaurę Belgijos Kongo kryptimi. Keturių valandų laikotarpį neteko matyti nė vieno baltaodžio, nors čiagimii kely sutikome ir pavijome labai daug.

Išidėmėtina, kad svarbiausioji susisiekimo priemonė čia yra dviračiai. Juodukai keliauvo šen ir ten ir vis dviračiais. Vaizdas toks pat, kokį teko matyti prieš paskutinįjį karą Vokietijoje.

Pravažiavome pora kaimelių, kuriuose vyko turgai. Prekyvietėse matėsi nemaža išstatytų drabužių, drabužiams medžiagų ir ypač šilko, kuris buvo gamintas Indijoje. Baltaodžių užtikome tik Mbararos viešbuty. Pats viešbutis buvo apleistas ir skurdus.

Po pietų vėl tęsėme savo kelionę, kol

privaziavomė du baltus stulpus, kuriuose kabėjo užrašas: Equator. Vadinasi, jau antrą kartą mums Afrikoje tenka perkirsti žemės rutulio pusiaują. Pirmą kartą sėdint lėktuve, o antrą — automobily.

Bet šį kartą nutarėme savo žygi įamžinti filme. Mums besidarbuojant su filmavimo aparatu, susirinko būriai čiagimii, kuriems baltaodžių pasirodymas matomai sudarė spektaklį.

Nors teigiama, kad karščiausias žemės rutulio sritys turėtų būti ties pusiauju, bet ties tais stulpais varginančio karščio ne-jautėme.

Bananų duona

Pagrindinis Ugandos gyventojų maistas yra bananai. Iš jų gaminami įvairūs patiekalai, jų tarpe ir duona. Mūsų gidas pareiškė, kad grūdų duonos jis negalys nė į burną paimti. Kas kita bananų duona. Ji esanti skani. Jos saldumas malonus. Iš bananų čia gaminamas taip pat alus ir kiti gėrimai.

Nors apylinkėje auginami kukurūzai, bet jų produktai gana brangūs. Mat kukurūzams reikalinga rūpestinga priežiūra, kuri brangiai kainuoja. Tuo tarpu bananai patys auga. Pasenusio ir nuvirtusio banano kelmo vietoje greitai išaugo nauja atžala, kuri jau po metų neša vaisius.

Ugandos laukuose visur žaliuoja bananų medžiai. Jie teikia pagrindinį maistą Ugandos gyventojams.

Indai vyrąja prekyboje

Gana ilgai teko stebėti viename miestely turgų, kuriame nebuvo nė vieno baltaodžio. Aikštėje pirkėjų laukė raguočiai, kurių stambūs, išsišakoję ragai teikė keistą išpūdį. Viena karvė čia pat buvo papiauta, išparceliuota į gabalus ir bematant svarais išparduota.

Šiame ir kituose miesteliuose pastebėjome, kad pagrindiniai prekybos organizatoriai angandėje yra indai. Jie pardavinėja Indijoje gamintas medžiagas, daugiausia šilką. Nors toji prekyba labai kukli, nes Afrikoš čiagimis, kurio vidutiniškas uždarbis siekia apie 60 šilingų per mėnesį, nedaug ką gali nusipirkti, bet vis tiek prekyba besiverčią indai geriau gyvena už juodadarbius negrus.

Idomu, kad Indijos gyventojai gana plačiai yra pasisklidę įvairiose Afrikos dalyse. Trūkstant vietos Indijoje, jie veržiasi į kitus kontinentus ir ypatinai į Afriką.

Išgelbėjo sielą

Sustojomė viename miestely pasiimti kuro. Miestelis mažas. Viso tik 5 krautu-vės. Prie vienos tokios krautuvis buvo įtaisyta automobilių degalų stotis, ties kuri būreliais sėdinėjo čiagimiai.

Pastebėjęs vieną suvargusį negriuką, įteikiau jam 10 centų vietos pinigais ir bandžiau jį nufilmuoti. Bet negriukas pasislėpė už akmens, ant kurio buvo sėdėjęs. Gidas pradėjo aiškinti, kad filmavimas

jam niekuo nepakenks, bet negriukas tik purtė galva ir slėpėsi. Išidrąsinęs aš priėjau arčiau ir vis tiek bandžiau jį fotografuoti. Tada negriukas pašoko ir pabėgęs pasislėpė už namo kampio. Susirinkę čiagimiai, kurių ten buvo gal pora šimtų, turėjo gardaus juoko.

Vėliau gidas man aiškino, kad prietari-ginesnieji negrai bijo foto aparato ir todėl nesileidžia būti fotografuojami. Jie yra įsitikinę, kad foto arba filmo aparatas pagauja jų sielas.

Saugi sala

Ištisą dieną važinėję po Ugandos žemę, vakare pasiekėme karalienės Elžbietos Parką, kurio plotai tęsiasi šimtais mylių. Jame yra daugiau laukinių žvėrių, negu anksčiau mano matytuose Pietų Afrikos rezervatuose. Jo teritorijoje taip pat draudžiama išlipti iš automobilio.

Dar pavažiavę 31 mylią, pasiekėme žemės ruožą, kuris iš visos teritorijos yra išskirtas jį supančių vandenių. Iš dviejų pusių jį gaubia du ežerai, o iš trečiosios — Kazingos upė. Įvažiavimas tik iš vienos pusės.

Toje izoliuotoje saloje akį žavi puikūs vaizdai. Užsirioglinę ant aukšto kalno, pamatėme už kokių 200 jardų 5 žolę skabėčius dramblius. Netoliese ežerė maudėsi hipopotamas. Kitoje pusėje baltavo indų kaimelis. Už jo kilo į debesis kažkokas milžiniškas kalnas.

Kritika ir Polemika

Dėl "Lietuvių Enciklopedijos negerovės"

Ponas Pr. Čepėnas, pasisakęs esąs vienas L. Enciklopedijos redaktorius, š. m. "Naujienu" 75-77 Nr. Nr. aiškinoši įvairiomis progomis spaudoje iškeltais klausimais dėl LE trūkumų.

Jis rašo dėl iškeltų trūkumų ir š. m. "N." sausio 29 d.

Ten nurodytus trūkumus p. Č. vadina "priekabių priekabės", "mokina" kas reikia daryti, kad kritika būtų pusiau trumpesnė, nukreipia į amerikines enciklopedijas, latvių enciklopediją, pataria naudoti "Lietuvių Kalbos Vadovą", jei kas nežinoja ir t. p.

Dėl tokių savotiškų aiškinimų keliais sakiniais tenka pasisakyti.

Paminint pastebėtus trūkumus praktiškame LE naudojime, atsiveltga ir pabrėžta galimi redakciniai sunkumai ir neturėta galvoje, kas jų redagavo. Skaitytojui svarbu, kokia medžiaga jam patiekama ir visai antračiais reikalas, kas ją pagaminio.

Paminėti iš įvairių sričių trūkumai buvo tik labai trumpai nurodyti. Jei dėstyti daugiau, tad tekėtų parašyti atskirą papildymą-leidinį.

Vieni jų buvo mažesnės reikšmės, kiti esminiai.

Jei naudotis p. Č. rekomendacija, žiūrėti į svetimas enciklopedijas ir "Lietuvių Kalbos Vadovą", tad kam gi tada reikalinga LE? Kam mokėti pinigų už mažavertį darbą? Kodėl gaisinti brangų dirbančiam žmogui laiką, jei dar apskrauti įvairiais studijų šaltiniais, kad išsiaiškinti visus LE neaiškumus.

Mes turime reikalą su LE ir iš jos laukiame mums reikalingų žinių.

"Tikrai labai neįprastu ir nelauktu priekaištu" p. Č. laikė iškeltą klausimą pažymėti pavardes. Jis nurodė negi žymėti "IKE"?

Čia nėra koks "nelauktas priekaištas", bet paprastas nuomonės pareiškimas. Redakcijos reikalas dėti ar ne, bet mano manymu, kada praverdės iškilusios iš plačios visuomenės vartojimo ir įgijusių populiarumą, tai reikia žymėti. Panašiai, kaip jau LE pažymėta "Butlegeris" (amerikonizmas).

Toliau buvo pažymėta trūkumas pavardžių, kurios lietuvių gyvenime, atrodo, reikėtų pažymėti. P. Č. vienu atveju nurodė, jis pavartęs 1954 m. aukotojų sąrašą, tokios pavardės nerado. Ne tame reikalas ar 1954 m. toji pavardė yra aukotojų sąrašuose, ar ne, ir tušti žodžiai maišymas ir tai Chicago Lietuvių Tarybos. Jei nėra tais metais, tai žinoma, kitais atvejais ir tas dar nesudaro esmės, bet buvo duota kaip pavyzdys Amerikoje žymėtų lietuvių, vienokių ar kitokių būdu prasimušusių ir žinomesniųjų eiles.

Juk Antano Bimbos niekur nerasi aukotojų sąrašuose Lietuvos laisvinimui, rasi tik kenkėjų eilėse, bet LE jį įdėjo. Nežinia, ar jis pats apie save suteikė žinias, tai būtų ženklas, kad turis su redakcija ryšį, bet faktas, kad jis yra (nors yra nuomonių, kad jam ne vieta LE).

Neginčytina, kad yra sunku surinkti reikalingas pavardes, bet šiuo klausimu čia nesimato tikro nusistatymo, tikros linijos, nors yra žinomų čia pat gyvenančių asmenų, iš kurių reikalingos žinios būtų lengvai gaunos. Tačiau dėl to be reikalo būtų spaudoje ginčytis ir gaisinti laiką. Jų reikėtų daugybę užrašyti (pvz. spaudos darbuotojai Pr. Ancevičius, Br. Aušrotas, ekonomistas A. Ba-

liūnas ir kt.)

Eilinis prumeratorius nežino, kokia yra vidaus santvarka encikl. redakcijoje. Jis tik pasigenda to ar kitu, kada jau gaunama knyga.

Kai kas tikrai dabar patiria, vienam kitam bendradarbiui viešai pasisakius. Štai, kad ir perskaičius prof. Skardžiaus rašinį š. m. IV. A. "N.", kiek jam buvo išmesta svarbios medžiagos, aiškėja, jog ir su kitais ne kitaip pasielgiama, ir kodėl tie trūkumai atsiranda.

Pats encikl. leidėjas pripažino visai atvirai ir nuosirdžiai, kad "N." iškelti trūkumai yra pagrįsti.

Pav. čia pat gyvenęs Lietuvos Konsulas Daužvardis Petras, š. m. balandžio 7 d. "L. Liet." Nr. 13-14 viešai prašo atitaisyti iš Lietuvių Enciklopedijos apie jį paskelbtas žinias. Keista. Nejaugi jis pats apie save būtų suteikęs neteisings žinias ir čia pat prašytų viešai jas atitaisyti?

Ką tada skaitytojai turi galvoti apie kitų žinių tikslumą?

Dėl pastabų praleisti prie atskirų asmenų aprašymo jų veiklos bolševikmečių, p. Č. skaito "nemalonių poitinių priekaištų" ir sakosi LE redakcija nėra nei "skryningo komisija", nei "ypatingas teismas" ir "nesiima prokuroro vaidmens", "todėl negali asmenų nei peikti nei girti, bet tik "gautus duomenis sužymėti".

Iš to, kad redakcijos pareiga būtų tik "gautus duomenis sužymėti". Iki čia tada būtų panašūs visas darbas? Argi ir adv. S. Briedis apie save suteikė "tokius duomenis", dėl kurių jau buvo "N." pasakyta? Ar A. Bimba taip pat suteikė tuos duomenis, kurie išspausdinti?

Taip aiškinant, gaunamas tikrai "nemalonus politinis priekaištas" redakcijai. Nerai kalaujama, kad redakcija būtų "skryningo komisija" arba "teismas", bet kad žymėtų tikrus objektyvius faktus. Jei asmuo aprašomas ir pasakojama, ką jis parašė, kokius veikalus išleido, kokias pareigas ėjo N. Lietuvoje, vokiečių okupacijos laikais ir kt. atvejais, bet visai išleidžiami jo rašiniai, pareigos, laipsnis ir kitokios viešai žinomos žinios bolševikmečių, kas žinoma kiekvienam dar gyvam iš au laikų ir, *neabejotinai*, geriausiai žinoma redakcijai, tai visai kitas klausimas. Čia nėra joks "ypatingas teismas", bet faktų žymėjimas ir labai apgailėtina, išgirdus tokius aiškinimus, kad LE turi būti dengiamas tas, su kuo šiandien lietuvių tauta veda mirtiną kovą.

Nesu linkęs rašyti bent šį kartą konkrečiais pavyzdžiais, bet tas klausimas, nors ir "nemalonus", atkreipia į save nevieno dėmesį ir duoda pagrindą įvairiems komentarams. LE yra rašoma ne vieną dieną, bet būsimoms kartoms

A SUDSY WINNER

Homemaker Pat Feely plans to rely on billow, soft water suds (right) for spring housecleaning chores instead of flat, murky suds formed in hard water. And Pat figures, also, that soft water will save her a tidy sum for a rainy day. According to the Culligan Soft Water Institute, a soft water supply will enable one pound of soap to do the same work as three pounds of soap used in hard water.

ir toks "nutylėjimas" yra istorijos faktų kraipymas.

Palikime asmenis, paimekim dokumentaciją. Čia, rodos, aišku, "duomenis" tenka imti iš popierio.

Ketvirtu tomo 321 psl. aprašyta "Darbo Lietuvos Sąjunga".

Labai svarbu paminėti, kaip formalinį junginį, okupantų sudarytą, Lietuvos nepriklausomybei palaidoti. Neliečiant kitų apie ją žinių ir išėnant tik iš "rinkimų platformos" aprašymo, pažymėta, kad ją pasirašė Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetas. Teisingai. Bet kodėl nutylėta, kad dar pasirašė bene 25-26 kiti įvairūs organizaciniai vienetai arba, jų vardu, atskiri asmenys?

Toks stambus netikslumas svarbiu istoriniu klausimu, verčia įvairiai pagalvoti. Ar iš viso netiksliai paduotos žinios, ar sąmoningai nutylėti kiti parašai dėl to, kad vienas yra iš LE redakcijos?

Ar taip dera redakcijai paduoti svarbias, dokumentuotas istorines žinias?

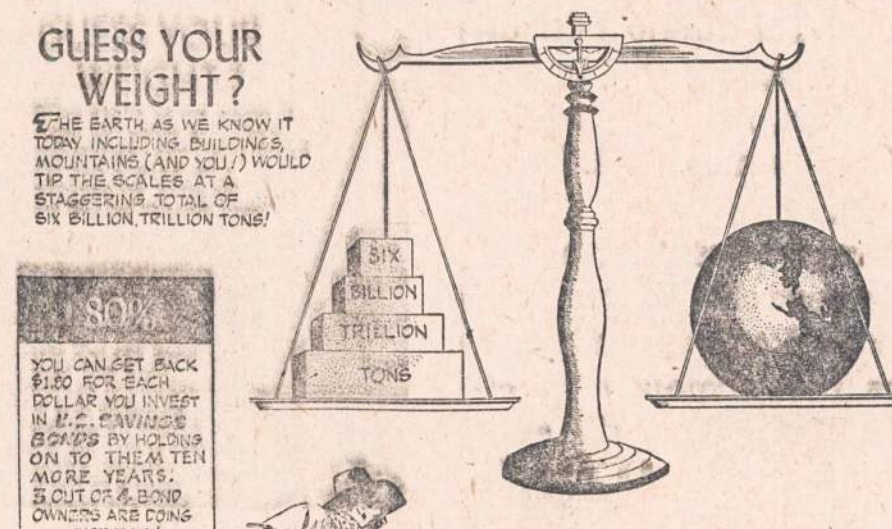
Bendrai trūkumų yra gausu, tą reikia visai atvirai pripažinti. Kad darbas nelengvas, yra visai aišku, bet nereikia teisinti to, kas nepateisina. Iš lietuvių srities bene tiksliausiai yra pastatyta miškininkystės sritis, kitur vis pasigendi svarbių žinių. Imkime, kad ir administracijos srity, nėra taip svarbių organų, kaip apskrities viršininkas, apskrities valdyba. Labai siaurai tepaminėta prie "apskritis".

Lietuva žemės ūkio šalis, bet jei norėsi sužinoti, ką veikė ir kokias funkcijas turėjo apskrities agronomas, apygardos agronomas, — jų nerasi. Tuo tarpu kaip tokie žodelyčiai, kaip vaidinimuose šaukiami "bravo" parašyti. Nerandi ir daugelio iš kitų sričių žodžių, bet visko neprašysi.

Naujas švarkas, sunkiose sąlygose siuvas, bet skylių perdaug. Taigi ir p. Č. aiškiniama, jei nebūtų bereikalingų ir nevykusių palyginimų, galėtų būti daug trumpesni.

Ką gi kalti prumeratoriai, mokėdami pinigų, jei pasigėsdami kai kurių žinių, kai ką iškelia dėl būsimų tomų. Juk vienas iš artimų LE asmenų viešame susirinkime perskaitytame laiške nerado geresnio žodžio recenzijai, kaip

THE TRUTH IS

GUSS YOUR WEIGHT? THE EARTH AS WE KNOW IT WEIGH IN BUSINESS LESS THAN TWO YEARS! IN BUSINESS BUILDINGS, INCLUDING LAND YOU'VE OWNED IN OCTOBER 1941, AT THE HEIGHT OF STAGFLATION, TOTAL OF SIX BILLION TONS!

RIDE 'EM! THE FRANCHISE AND FABLED PONY EXPRESS WAS IN BUSINESS LESS THAN TWO YEARS! IT BEGAN OPERATIONS IN APRIL, 1940 AND FINISHED IN OCTOBER 1941, AT THE HEIGHT OF THE EXPRESS HAD 80 RIDERS AND HORSES!

Who was older Cain or Abel?

THROUGH THE PAYROLL SAVINGS PLAN WHERE YOU WORK, AND REMEMBER—BONUS BUILD YOUR FUTURE AND THE FUTURE SECURITY OF YOUR COUNTRY!

Nori išlaisvinti kalinį iš komunistų

Chicago The Back of the Yards Neighborhood taryba jau kuris laikas rūpinasi išlaisvinti iš Kinijos komunistų kalejimo Very Rev. H. W. Rigney. Jis, kilęs iš Chicago skerdyklių rajono, jau seniai gyvena Kinijoje, buvo Peipingo katalikų universi-

teto rektorius, kol 1951 m. vasarą komunistai jį suėmė, sakydami, kad jis sabotavęs universitetą "pažanga", teikęs karines paslaptis JAV vyriausybei.

Vietiniai skerdyklių rajono gyventojai renka parašus ir kreipiasi į JAV valstybės departamentą, prašydami jį daryti žygį šiam katalikų kunigui išlaisvinti. Prie jų prisidėjo ir vietiniai dienraštis "Sun-Times", kuris Azijos — Afrikos konferencijos Bandunge išvakarėse pasiūdo atitinkamas telegramas raundonosios Kinijos premjerui Chou En-lai ir prezidentui Mao Tse-tung.

LIETUVIŠKĄ IŠTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

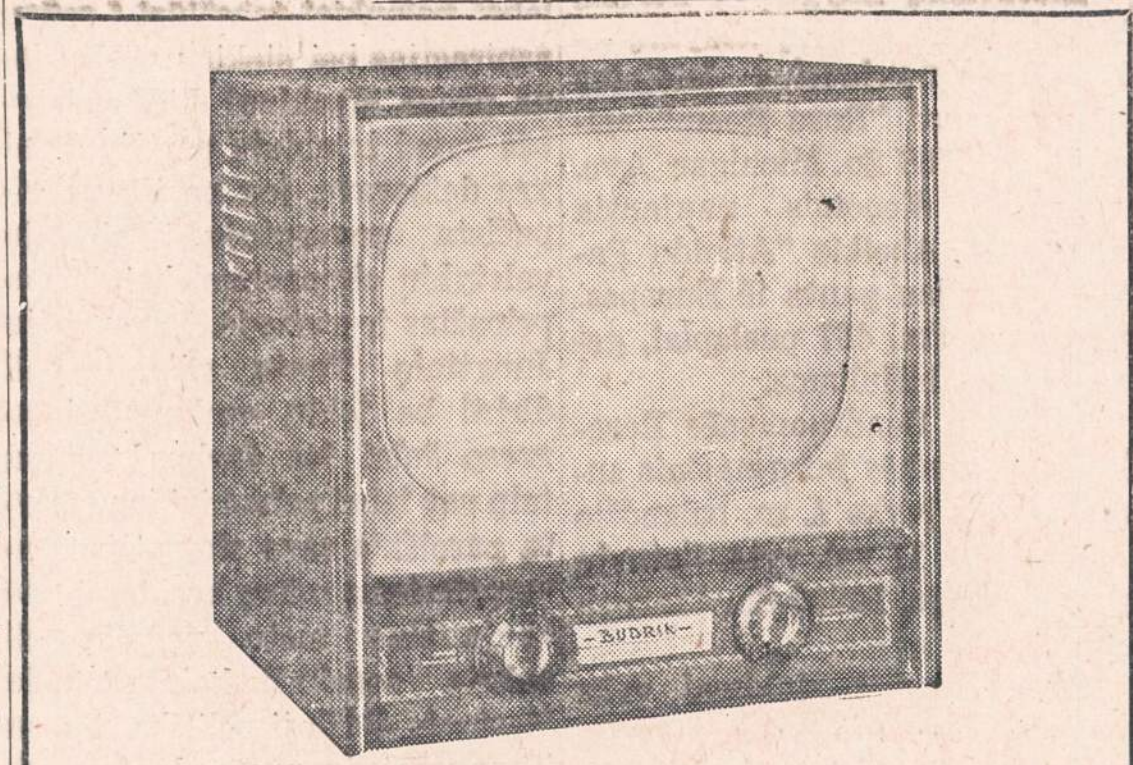
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN

2555 West 47th St. CHICAGO 38, ILL. LAK. 5-1083

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

INSURED UP TO \$10,000

3% INTEREST

TELEVIZIJOS SETAI

17" Table Model TV. Reguliare kaina \$200	Dabar	\$88.00
17" Console TV. Reguliare kaina \$250	Dabar	98.00
21" Admiral TV. Reguliare kaina \$200	Dabar	119.00
21" Philco TV. Reguliare kaina \$250	Dabar	159.00
21" RCA Victor TV. Reguliare kaina \$260	Dabar	169.00
21" Televizija. Reguliare kaina \$190	Dabar	98.00
21" Zenith televizija. Reguliare kaina \$169	Dabar	129.00
21" Zenith etidelic console, autom. komb. Reg. \$725	Dabar	495.00
21" Kombinasijos TV. Reguliare kaina \$275	Dabar	175.00
21" Admiral TV kombinacija. Reg. kaina \$549	Dabar	365.00
24" Admiral TV. Reguliare kaina \$299	Dabar	179.00
21" Olympic Console TV su durimis. Reg. kaina \$299	Dabar	139.00
27" Sentinel Console TV su durimis. Reg. kaina \$599	Dabar	255.00
21" Muniz Table Model TV. Reg. kaina \$169	Dabar	69.00
17" Motorola Televizija. Reg. kaina \$199	Dabar	89.00
17" Admiral Televizija. Reg. kaina \$225	Dabar	33.00
Mažas RCA Victor TV aparatas	\$19 ir aukš.	
Vartoti televizijos setai	Dabar	159.00
RCA Automatinis Phon. Hi-Fi Console. Reg. kaina \$299	Dabar	99.00
Radio Phonograph Combination. Reg. kaina \$200	Dabar	29.00
AM-FM 7 lempučių (tubes) radijas	Dabar	13.00
Maži Philco Radios	Dabar	13.00
Admiral Radios, maži	Dabar	13.00
Maži Westinghouse Radios	Dabar	139.00
RCA Victor Tape Recorder. Reg. kaina \$199	Dabar	89.00
Tape Recorder. Reguliare kaina \$159	Dabar	112.00
Philco trumpų bangų radijas, 8 bands. Reg. kaina \$225	Dabar	49.00
Hi-Fi Automatinis Phon. Reguliare kaina \$99	Dabar	59.00
Philco Hi-Fi Autom. Radio ir Phon. Reg. kaina \$110	Dabar	19.00
Zenith mažos radijos. Reguliare kaina \$39	Dabar	15.00
Electric Clock Radios	Dabar	

BUDRIK'S

3237 iki 3251 So. Halsted Street

Tel.: CALUMET 5-7237

ATIDARA 5EKMD. 10 IKI 5 VAL. PIRMAD. IR KETV. IKI 9:30 P. M. KASDIEN, NUO 9 IKI 6:00 P. M.

Chicago Lietuvių Klubų ir Draugijų 1955 m. Valdybos:

LIETUVIŲ MŪTERŲ DRAUGIOS "APSVIETOS" VALDYBA 1955 M.: pirm. Stella Kaulakis, 3247 South Emerald Ave., tel. CA 5-3016; vicepirm. Anna Piliponis, 3302 S. Union Ave., YA 7-7484; nut. rašt. Sophie Puniška, 2605 West 43rd St., tel. LA 3-6308; fin. rašt. Magd. Viščiulis, 4118 N. Ottawa Ave., GL 3-3622; izd. Anastazija Valančiūtė, 5702 So. Emerald Ave., izdo glob. Maro. En. džiulienė, 5610 S. Maplewood Ave.; tvarkdarė Ona Juozaitis, 3249 So. Green St. Susirinkimai Sandoros svetainėje, 840 W. 33rd Street, kas antra antradienį.

DRAUGYSTĖ SUSIVIENIJIMO BROLIŲ IR SESERŲ LIETUVIŲ VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. A. Zalagėnas, 129th ir State Rd., Lemont, Ill.; vicepirm. A. Barscius, 3014 W. 40th St.; fin. rašt. G. Jakubauskas, 3242 So. Emerald Ave.; nut. rašt. W. Pankauskas, 1820 Canalport Ave., CA 6-5388; kas. F. Norbut, 1645 W. Wabansia Ave., AR 6-1068; kontr. rašt. W. Vinclovas, 3362 So. Lowe Ave.; kasos globėjas: M. Sinkoviciene ir O. Slausgalvieni; ligonių apiepinas F. Norbut. Susirinkimai bina kas antra sekmdienį kiekvieno mėnesio 1 val. po pietų Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje.

CICERO LIETUVIŲ NAŠLIŲ IR NAŠLIUKIŲ DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Antanas Matul, 4155 Hirsch St., Chicago 51, Ill.; pirm. pagalb. Paul Kvederis, 1420 So. 50th Ct., Cicero; nut. rašt. K. Kazlauskas, 4435 So. Campbell Ave., Chicago; turto rašt. Antanas Grincevičius, 8036 So. Yale Ave., Chicago 20, Ill., tel. ST 3-3313; kontrolės rašt. John Zaura, 2272 West 23rd Pl., Chicago; izdin. ir koresp. J. Balakas, 1414 S. 49th Ct., Cicero, tel. TO 3-8534; maršalka J. Striška, 1411 So. 48th Ct., Cicero. Susirinkimai vyksta kas pirmą penktadienį kiekvieno mėnesio, 8 val. vak., 1500 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POLITIKŲ KLUBO VALDYBA 1955 M.: Pirm. John Benekaitis, 3724 No. Sheffield Ave., tel. LA 5-8216; vicepirm. Vic. Pačkaukas, 1645 No. Mozart St.; prot. rašt. John Railla, 4839 Winnemac Ave., MU 5-9356; fin. rašt. St. Buneckis, 3312 Wabansia Ave., tel. SP 2-3765; kas. Paul Mikulskis, 4207 No. Lincoln Ave., tel. PA 5-0258; maršalka Anton Kuprevič, 5431 W. Drummond Place. Klubu mėnesiniai susirinkimai saukiami kas trečią trečiadienį, 3600 W. North Ave.

DRAUGYSTĖS LIETUVOS KAREIVIŲ VALDYBA 1955 METAMS: Kazys Simkus pirm., 1514 S. 48th Ct., Cicero; S. Šleika ir J. L. Zaukas vicepirm. ir ligonių lankytojai; K. P. Deveikis nut. rašt.; K. Andrijauskas izdininkas; Ben Tumavice fin. rašt. Susirinkimai kas trečią sekmdienį kiekvieno mėnesio, Liberty svet., 1401 S. 49th Court.

SLA 301 KUOPOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. J. Tarulis, 1438 So. 50th Ct., Cicero; vicepirm. M. Tribičius; nut. rašt. J. Činikas; izdin. K. Genis; fin. rašt. ir organizatorius K. P. Deveikis; izdo globėjas A. L. Matul ir E. Yerusevich. Susirinkimai vyksta kas antra pirmadienį kiekvieno mėnesio Liberty svet.

LIET. KULTŪROS DRAUGIJA, Chicago Liet. Draugijos skyrius: Pirm. K. P. Deveikis, 1330 So. 49th Ave., Cicero; nut. sekr. J. Balakas; fin. sekr. ir izdininkas K. Jakubka; izdo globėjas M. Tribičius. Susirinkimai vyksta kas trečią ketvirtadienį Skadausko sveainėje, 1500 S. 49th Ave.

ZARASIŲ KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. James Tarulis, 1438 So. 50th Ct., Cicero, tel. OL 2-0312; vicepirm. J. Uzundenis, 6753 So. Maplewood Ave., tel. PR 6-4710; nut. rašt. F. Zaliecka, 5347 S. Bishop St., tel. GR 6-3054; fin. rašt. J. Juskenas, 2547 W. 45th St., tel. LA 3-8314; izd. Ralph Pustis, 7144 So. Sawyer Ave., tel. PR 6-7045; trys direktoriai: J. Alikonis, 1005 W. 58th St., tel. WE 6-8235; N. Matulis, 1318 N. Homan Ave., tel. AL 2-5184; P. Padaviskas, 2335 W. 23rd St., tel. Yards 7-9489. Susirinkimai saukiami kas antro mėnesio pabaigoje Hollywood sveainėje, 2417 W. 43rd St., Chicago, ILL.

JONIŠKIEČIŲ L. ir K. KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. John Gasparaitis, 3407 W. 72nd Place; vicepirm. Adelė Burba, 5847 South Blackstone, DO 3-5165; nut. rašt. Joseph Keturakis, 3217 S. 53rd Ct., Cicero, Ill., tel. OLYMPIC 2-8243; fin. rašt. Frank Cepulis, 3510 W. 63rd St., tel. RE 7-0243; kasierius Joseph Vebell, 6447 So. Emerald Ave., tel. EN 4-4380; kasos globėja Estelle McNamee, 6948 S. Rockwell St., tel. HE 4-3138; korespondentas Julius Adomaitis, 6430 S. Campbell Ave., tel. PR 6-8819. Susirinkimai vyksta kas antra sekmdienį kiekvieno mėnesio, Vengeliausko svetainėje, 4500 So. Talman Ave., 1 val. po pietų.

LIETUVIŲ RAUDONOS ROZES KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Ben J. Naurich pirm., 1446 S. 49th Ave., Cicero 50, Ill.; W. C. Jankauskas vicepirm.; K. P. Deveikis nut. rašt. A. B. Petkus izdininkas; Ben Tumavice fin. sekr. Susirinkimai vyksta kas pirmą penktadienį kiekvieno mėn. Liberty svet., 1401 S. 49th Ct.

KUPISKIŲ KULTŪROS DRAUGIŲ JOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. F. Stanionis, 3950 W. Gladys Ave., Chicago; pagalb. K. Katella, 5566 W. Monroe Street, Chicago; rašt. P. Balchunas, 7146 S. Maplewood Ave., Chicago; fin. rašt. Kazys Katella, 4976 W. West End Ave., Chicago; izd. Kazys Užtupas, 4725 W. 12th Place, Cicero; kasos glob.: A. Rudinskas, 4837 W. 14th St., Cicero ir P. Čeraška, 3023 N. Kenneth Ave., Chicago, Ill.

CICERO LIETUVIŲ PAGERINIMO IR POLITIKŲ KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. J. F. Kimbark, 1613 So. 49th Ave., tel. TO 3-6593; vicepirm. J. Tarulis, 1438 So. 50th Ct., tel. OL 2-0312; nut. rašt. K. Genis, 1611 So. 49th Ct., TO 3-6169; fin. rašt. G. Počius, 1607 So. 49th Ct., tel. TO 3-6445; izdin. K. Lau-

danskas, 1440 So. 49th Ct., tel. OF 2-7453; dvi izdo globėjos: O. Štari džiulienė, 1617 So. 49th Ave., ir R. Račiauskienė, 1339 So. 50th Ave. Klubu susirinkimai laikomi kiekvieno mėnesio antra antradienį, Lietuvių Liuosybės svetainėje.

LIETUVIŲ ŽAGARĖS KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Minikė W. Christian, 3238 W. 110th St., tel. CE 3-5635; vicepirm. J. Vebell, 4447 So. Emerald Avenue, tel. EN 4-4380; nut. rašt. J. Keturakis, 3217 So. 53rd Ave., Cicero 50, Ill., tel. OL 2-8243; fin. rašt. Mrs. B. Zemgulis, 2535 W. 42nd St., tel. VI 7-2879; izd. Mrs. Adelė Burba, 5847 So. Blackstone Ave., tel. DO 3-5165; kasos glob. J. Sherman, 6349 So. Albany Ave., tel. PR 6-1552; koresp. J. Balakas, 1414 So. 49th Ct., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8534; maršalka Mrs. A. Povilaitis, 509 103rd Street. Klubu susirinkimai įvyksta kas 4-tą nedėdienį kiekvieno mėnesio Vengeliausko svetainėje, 4500 So. Talman Ave. 1 valanda po pietų.

Pirmas toks veikalas mūsų literatūroje!

"Petras Širovokas Juozo Švaisto rankose pasirodo kaip nepaprastų nuotykių didvyris, kuriame susijina tikrovė ir pasaka. Tai vienas iš tu personažų, kur'ems skirta atlikti visokų nuotykių ir stebuklingų žygių, kaip koikiant baronui Miunchauzenui. Šito atžvilgiu Juozo Švaisto pastanga yra nauja lietuvių literatūroje. Ji įsidėmėtina ir kitu atžvilgiu: ligi šiol neturėjome tokiu stambiausio išties grožinės prozos veikalas, nuausto iš mūsų pasakų".

Taip rašo kultūros žurnalas "Aidai" kritikas. Šią nepaprastai įdomią knygą dar galima įsigyti už tikrai \$2.00 Naujienose, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Paskubėkite!

Nesenstančios vertybės už mažą kainą

- Ar jau turite šiuos veikalus:
1. William Shakespeare MACBETH. Didžiausiu visų laikų dramaturgo garsiąsias tragedijas, poeto Kleofo Jurgelionio vertime. (Pirmieji užsisakę gaus šią knygą gražiai įrištą i ketus vokus).
 2. Mignel de Servantes PERSKYRU TEISEJAS. Didžiojo ispanų klasiko "Don Kichoto" autoriaus komedija. M. Pastenio vertimas.
 3. M. Arčiabašev PAVVDAS. Psichologinė penkių veiksmų drama. Didelis įtemimas per visą veikalą.
 4. Vsevolod Garsin KARES LAUKOSE. Idomus rusų caristinės armijos kareivių atsiminimai. Parašyta labai gyvai ir intriguojančiai.
 5. Paul Lafargue PASAKA APIE ADOMA IR JIEVĄ. Sulginamosios mitologijos veikalas. Vertė P. Miskinis.
 6. Erikman-Chatrian LAIKRODININKO ATSIMINIMAI. Prancūzų rašytojo apysaka iš Napoleono karų laikmečio.
- Visas šias vertingas knygas gausite NAUJENŲ administracijoje tikrai už \$1.00. Atsilankykite ar siųskite money orderį nedelsdami, nes kai kurių iš šių knygų kiekis labai ribotas.
- NAUJENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Ill.

Kūriniai kalba už autorių

Adomas turėjo vieną Ieva rojų. Ir tai raudėjo ten trumpai gyvenęs. Mus tėviškėj, perdėm kur žydi Ievos žemės, Vis būtų jauns, tegu ir 100 metų senis! (iš "Zemaičių kaimo vaizdai")

Aš dvi sauli Težinau
Viena saulė Aš jaučiu
Bebūnojoant Mano kupra
Kai šienauju Susilenkiau
Kai šienauju Antra saulė
Aš kas nakti Kai nelėju
Kaimo šunes, Pats bučiuoju. ("Pjovėjo daina")

Tai posmai iš Butkų Juzės poezijos. Neseniai išleistas BUTKŲ JUZES RASTUOSE, be pluošto šio tikrai originalaus poeto eilėraščių yra ir lyrinė 5 veiksmy pasaka "Audronė" bei keletas charakteringų, žėmačių larme parašytų vaizdelių BUTKŲ JUZES RASTAI kainuoja tik \$1.50. Juos įsigysite atsilankę NAUJENOSE arba pasiuntę money orderį: Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

"NAUJENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNININKAI. JIE ŽINO, KAD NAUJENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS.

Augsburge paminėta Vasario 16-oji

Vasario 20 dieną Augsburgio Apylinkės lietuviai paminėjo Vasario 16-tą. Kriegshaberio bažnyčioje 10 val. kun. Bunga atnašavo šv. Mišias ir pasakė tai dievai pritaikytą pamokslą.

17 val. "Kaiserlinde" svetainėje, išpuoštoje žalumynais ir tautinėmis vėliavomis, susirinko daug lietuvių. Gražaus kaimyninio sugyvenimo dėka į minėjimą atsilankė nemaža estų ir latvių.

Minėjimą atidarė valdybos pirmininkas J. Balsys. Dipl. inž. J. Augustaitis laikė paskaitą tema: Valstybės grūti bei joms prisikelti motyvai. Švenčiant Vasario 16-tą, Lietuvos valstybės atstatymo šventę, pradžioje paminėjo prelegentas, tenka prisiminti, kokie yra faktiški valstybės išikurti, o taip pat ir joms žūti motyvai.

Valstybininkai bei istorikai yra nustatę, kad Rusijos žlugimas prasidėjo jau caro Aleksandro I-jo laikais, t. y. 18-me šimtmečiu ir kad žlugimo priežastys buvo tokios: a) vyriausybės atsiskyrimas nuo visuomenės, b) svetimųjų, ypač vokiečių kilmės valdžios ir administracijos žmonių įtaka Rusijos gyvenime, c) moralis smukimas — kyšininkavimas, papirkinėjimas, lėbavimas ir inteligentijos smukimas valdžios ir valdininkų tarpe. Todėl šalia to visuomenėje išaugo "ziemstvių" (savivaldybių) organizacijos, kurios didžiumą rusų inteligentijos patraukė į savo pusę, sudarė vyriausybės opoziciją ir nuėjo vyriausybės politikos keliu. Kairysis jos sparnas sudarė revoliucinę grupę, kuri vykdė skilimai destruktivų darbą. Tas kairysis realizavosi paskutinės Dumos nepaklausymu caro įsakymo 1917 m. Sudarymas naujosios vyriausybės, daugumas iš "ziemstvių" organizacijos narių, su pirmininku Lvovu priešakyje, buvo pradžia revoliucijos ir galutinio Rusijos žlugimo.

Lietuvos valstybės žlugimo priežastimi buvo jos susidėjimas su Lenkija ir sudarymas bendros Lietuvos — Lenkijos Unijos Respublikos. O šios respublikos žlugimo priežastys visai panašios į Rusijos žlugimo priežastis, būtent: didikų atsiskyrimas nuo visuomenės, didikų rietenos, kyšininkavimas savųjų tarpe bei svetimųjų valstybių naudai, nesugebėjimas suorganizuoti pastovios valstybės valdžios ir dėl to 1795 metais ši respublika buvo padalinta tarp Rusijos, Prūsijos ir Austrijos be pasipriešinimo ginklu. Ji pati susmuko, o visą 19-tą

šimtmetį tenka laikyti lietuvių tautos priešpaudą, bet kartu ir pasirošimo prisikelti laikotarpiu. Prisikėlimo priežastys buvo tokios: įsivyravimo vakaruose idėjų dėka (Ruso, Herderio ir kt.) — eiti į žmones ir kad vyriausiu tautos valdžia priklausio pačiai tautai. Išaugusi to laikotarpio lietuvių inteligentija pradėjo šviesti visą tautą ir ruošti ją prisikelti.

XIX-to šimtmečio pradžioje mes randame vardus: Simano Dankanto, Akelaičio, vysk. A. Baranausko ir kt., kurie savo raštuose kėlė lietuvių tautos privatumus ir sąmonino lietuvius būti susipratusiai — savarankiškai. Vėliau vysk. Valančius leidžiamais Tiltžėje slaptais raštais auklėjo tautą, mokė ir kėlė jos susipratimą.

Po jo atėjo "Aušros gadyne", vėliau "Varpo", kurio metu apie Vinco Kudirkos leidžiamą "Varpą" buvo susispietę apie 150 kilių iš liaudies lietuvių inteligentų — vakarų idėjų šalininkų. Prūsų Lietuvoje randame tuometu K. Duonelaitį, kuris iškėlė savo raštuose žmonių būdo privatumus ir moralę prieš kolonistus vokiečius. Randame Rėžą, Kuršaitį, Sauerweiną, vėliau M. Jankų, Vydūną ir visą eilę kitų, kurie paruošė tautai prisikelti kelia.

Ir kai 1905 metais politinė situacija pasisuko tiek (dėl revoliucijos Rusijoje), kad sudarė lietuvių tautai sąlygas tarti savo žodį Vilniaus Didžiąjame Seime, lietuvių reikalavo jau autonomijos, o 1917 metais įvykusiamė Priklausomybės lietuvių seime — nepriklausomybės.

Gi Vilniaus Lietuvių Taryba 1918 metais Vasario 16 dieną jau drįso paskelbti Lietuvių Tautos ir Valstybės nepriklausomybę, o savanoriai šį aktą parėmė ginklu, įrodydami tautos subrendimą.

Dabartinis momentas, emigracijos momentas, yra vėl lietuvių tautos bandymas. Ar pastebime čia emigracijos tarpe priežastis tautos žlugimo bei prisikėlimo? Deja, yra vienu ir kitu. Oficialiai įstaigų bei diplomatų veikloje, kurių pareiga įpinti Lietuvos atstatymą, negalima nematyti jų laikyenos elementų, panašių į caro Rusiją bei Lietuvos — Lenkijos respublikos, dėl kurių šios valstybės žlugo. Užsidarymas savo tarpe ir nenoras bendradarbiauti su kitomis institucijomis, formų garbinimas ir kitos priežastys sukelia nepasitikėjimą. Bet šalia jų matome ir kitas

organizacijas. Altas Lietuvos nepriklausomybei paminėti Amerikos radiofone išrūpino visą valandą laiko. Tai turėjo būti diplomatų darbas, išėnas iš jų pareigų, bet, deja, nei tokių nei kitokių darbų jie nepadarė Lietuvos reikalui.

Jose Ortega y Gasset savo knygoje "Europaische Kultur und Europäische Voelker" savo: Europa pati abeioia savo civilizacija. Mes galime tik sveikinti, kad taip yra. Aš nesoliu prisiminti, kad būtu griuvus kur nors civilizacija dėl savo abejoniu. Bet aš tikiu atsimenis, kad civilizacijos žlugo dėl suakmenėjimo jų įsitikinimo ir dėl jų pažintų sukalkėjimų.

Įsitikinimų suakmenėjimo mūsų tarpe randame nemažai, o nejudindami "smegenų sukalkėjimo" neabejotinai pakenkime lietuvių tautos reikalui. Lietuvių tautai prikėlė iš tautos išėjusių lietuvių inteligentija su idėja, kad vyriausioji tautos valdžia priklausio tautai. Tuo keliu mes turime ir eiti, bet ne užsidengti ir tylėti".

Po paskaitos Vargo mokyklos mokinė pasakė eilėraštį "Tau Lietuva", o su savo sesute akordeonais pagrojo pora duetu. Mūsų męgėjų choras padainavo "Leiskit į tėvynę", "Šeriau žirgelį" ir "Siuntė mane motinėle", o Gr. Balsytė ir Amerikos lietuvių p. Norkevičienė sudainavo duetą "Ar aš tau, sese, nesakiau". Estų ir Latvų Komitetų pirmininkai pasveikino lietuvius, palinkėdami šią brangią lietuvių tautai šventę galimai greičiau švesti savo sostinėje Vilniuje.

Programai pajvairinti p. Gerneris smuiku, Gr. Balsytėi priitariant pianinu, protarpiais sugrojo Beethoveno "Menuetas G-dur" ir Burgmulerio "Choralas". Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Programos pranešėjas p. Šimkaitis visus dalyvius pakvietė pasilikti lietuviškam pobūviui.

— J. Balsys, Apylinkės V-bos pirmininkas

Roselandas

Ivairios žinios

Lietuviškų knygų — Terros, Trijų Tulpių ir kitų leidyklų — Roselande naujausias leidinys galima gauti "Rosė Room" valgykloje, 10758 So. Michigan Ave. Šiomis dienomis naujausia knyga, P. Abelkio "Atlaidų Pavėsy, yra jau gauta iš Europos. Gražiai įrišta, 467 puslapiai, gera dovana bičiuliams.

Lietuvių Bendruomenės Roselando apylinkės informacinis susirinkimas įvyks š. m. balandžio mėn. 24 d., 11 val. rytą, lietuvių parap. salėje, 10806 So. Wabash Ave.

ALB Tarybos rinkimai vyks gegužės 1 d. nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Visu šventųjų parap. salėje, 10806 So. Wabash Ave. K. B.

"Šviesos"

pavasarinis balius

Š. m. gegužės 7 d. "Šviesos" sambūris ruošia tradicinį pavasarinį balių, kuris įvyks naujai įrengtoje salėje, 3504 S. Western Ave.

"Šviesos" sambūris turi nemažą jaunų intelektualų, — muzikų, teatralų, rašytojų, profesionalų ir šiaip kultūrininkų, — kurių tarpe bus malonu praleisti vakarą. Balius bus pajvairintas atitinkama programa. K.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Žemaičių Kultūros Klubas susirinkimas įvyks balandžio 20 d. Hollywood Inn svetainėje, 7:30 val. vak., 2417 W. 43rd St., Chicago. Nariai prašomi dalyvauti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. —Nellie Wilcox, nut. rašt.

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —TUESDAY, APRIL 19, 1955

KOMP. VLADAS JAKUBENAS akomponuos sekantį sekmadienį Chicago Lietuvių Vyrų Choro sukakviniame koncerte, kuris prasidės lygiai 3:30 valandą popiet naujuoju laiku Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje. Kvietimai gaunami pas plačiuoju ir koncerto dieną nuo pirmos valandos kvietimo.

V. MASENS APIE PAVERGTUJŲ JUNGT. TAUTŲ SEIMO DARBUS

V. Masens, Latvų Laisvės Komiteto ir Latvų delegacijos Pavergtųjų Jungtinių Tautų (PJT) seime pirmininkas, yra šiuo metu minimojo seimo reikalais atvykęs į Europą. Jau lankėsi Londone, Paryžiuje, Strasburge, o š. m. balandžio 3 d. susitiko su pabaltiečių veikėjais ir tarėsi su Baltų Tarybos nariais Stuttgarto mieste, Vokietijoje. Ta proga, išsikalbėjęs su E. redaktorium, suglaustai painformavo apie savo kelionę Europon ir PJT seimo darbus JA V-se. Visą laiką buvo kalbėtasi lietuviškai.

— Kaip Jūs žiūrite į dabar gyvenamąjį momentą ir kokius jis stato egzilams uždavinius?

— Gyvenamasis momentas reikalauja, kad egzilai turi telkti draugėn visos savo jėgas ir koordinuoti savo veikimą. Dabar mes gyvename tokius laikus, kada atskiro tautos vienos negali tiek padaryti, kiek gal norėtų. Todėl savaime kyla reikalas veikti vieningai ir sutartinai. Tokios suderintos sistemingos nuolatinės veiklos ypač reikia tarptautine plotme. Ir toji veikla turi pastoviai reikštis, idant pavergtieji nebūtų užmiršti ir jų reikalai kiekviena pasitaikusia proga tinkamai būtų ginami.

— Kiek tvirtos yra pavergtųjų, ypač pabaltiečių, viltys į Jungt. Amerikos Valstybes?

— Taip, tos viltys yra tvirtos. JAV visą laiką žiūrėjo ir iki šiol labai palankiai tebežiūri į mūsų aspiracijas bei siekimus. Ne vien proga atsakingi JAV valstybės vyrai ir abiejų partijų šulai yra deklaravę, jog ne tik nepripažįsta pavergtųjų Pabaltijo valstybių okupavimo, bet jo nepripažįs ir ateityje. Pavergtųjų Jungtinių Tautų pilnatis gali dirbti be jokių sunkumų, kongreso šulai jos darbus vertina taip pat labai palankiai ir ne kartą pareiškia savo simpatijas pavergtiesiems mūsų kraštams. Be abejo, šiuo metu negalima iš anksto pasakyti, kaip ateityje klostysis didžioji politika, tačiau iš pavergtųjų pusės daroma visa, kas galima, jog didžioji ateities politika skleistųsi jiems kuo palankiausia prasme.

— Kaip sekasi Pavergtųjų Jungtinių Tautų seimui ir kokie artimiausi jo veiklos planai?

— PJT seimas gražiai tvarkosi ir sėkmingai gina savo atstovaujimą pavergtųjų kraštų reikalus. Pavergtųjų mūsų brolių balsas ir jų reikalai vis plačiau išgirstami ir įvertinami taip pat laisvosios pasaulio spaudoje. Be kitų, sakysime, paskiausia kad ir įtakingas norvegų spaudoje organas "Aftenposten" gražiai įvertino PJT seimo darbus, iš savo pusės palinkėdamas jam geriausios sėkmės. Ir artimiausioje ateityje planuojama efektingai ginti pavergtųjų tautų reikalus tiek per ateinančią PJT seimo sesiją New Yorke, tiek ir minint Jungtinių Tautų susiorganizavimo sukaktį.

— Kada ir kur bus PJT seimo posėdis Europoje ir kaip organizuojama jo europinė sesija?

— Šiuo metu aš esu savo kelionę įpusėjęs. Londone buvo pasitarimai grynai informacinio pobūdžio. Teko susitikti su visa eile atsakingų britų politikų ir egzilių veikėjų, su kuriais aiškinta-

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

URBA Gėles Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams GELININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu I Visas Pasaulio Dėlis
KVIEKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmaus arba liūdesio valandose Gražiausios Gėles ir Vainikai. Antkapiu papuošimai ir sezoninės kapams gėlės
R. J. R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 ir Bishop 7-9481

4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440

Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Steponas C. Lackawicz LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS KOPLYČIOS

2424 WEST 69th STREET
2314 WEST 23rd PLACE
10756 S. MICHIGAN AVE.

REpublic 7-1213
VIRginia 7-6672
PULLman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE

MAŽEIKA & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

3 ATSKIROS VĒSINAMOS KOPLYČIOS

6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601

Gyvenantiems kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue

1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS

GRovehill 6-2345-6 TOWnhall 3-2109

KOPLYČIOS VIŠOSE MIESTO DALYSE

NARIAI

Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ. * TURIME KOPLYČIAS VIŠOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VANCE

177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus. Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki \$10,000.00.

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

MOVING PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS (Nauji dideli trokštai - Naujausias kraustymo įrankis) Igy metų patyrimas - Pigus ir sažiningas palarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WILbrook 5-9209

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI Š. OJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE. Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(i vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų. Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

AR MASKVA KEIČIA SAVO POLITIKĄ PAVERGTUJŲ TAUTŲ ATŽVILGIU?

(Pabaiga)

Arba "Sovietskaja Litva" 1953 m. birželio mėn. 18 d. laidoje: "Plenumas konstatuoja, kad Lietuvos komunistų partijos centro komiteto veikloje yra rimtų trūkumų ir klaidų, ypač kad buvo prileista daug nukrypimų nuo leninistinės tautybų politikos, pasireiškusių nepatenkinamu tautinių lietuviškų kadrų ruošimu ir jų neskyrimu į vadovaujančius postus partijos, valstybės ir ūkio aparate..." Taip pat ir "Sovietskaja Litva" 1953 m. birželio mėn. 28 d. rašė: "Plenumas buvo kalbama apie dideles klaidas ir rimtus trūkumus respublikos vadovaujančių partijos, valstybės ir ūkio organų darbe, kurie prileido gribus sovietinės tautinės politikos išskrypinimus. Atrenkant, auklėjant ir skiriant latviškus tautinius kadrus į vadovaujančius partijos, valstybės ir ūkio organizacinius postus, buvo pažeista Lenino-Stalino politika..."

Tokie štai yra tariamai dabar pastebėti nukrypimai nuo Lenino-Stalino politikos. Atkreiptas dėmesys į tai, kad visi tie pranešimai baigiasi aštria įvairių ūkinių gyvenimo sričių kritika, ypatingai pabrėžiant nepatenkinamą organizacinę-ūkinę kolonijų veiklą.

Kokia yra toji Lenino-Stalino tautinė politika, pasirodė tyla. Kuo dabar jau bereikšia tariamieji nukrypimai nuo tos politikos? Ar laikytina nukrypimu, kad Vakarų Ukrainos aukšto mokyklose mokslas einamas rusų kalba? Betgi leninistinės-stalininės politikos tikslas kaip tik yra pašalinti tautines žymes, viena kurių yra ir savita kalba. Kaip tad galima tai politikai nusizengti padarant "socialistinę" rusų kalbą dėstomąja kalba? O gal nesuderinama su leninist-stalinine tautine politika, kad Lietuvoje, Latvijoje ir Vakarų Ukrainoje tautiniai elementai buvo išstumti iš partijos, valstybės ir ūkio aparato svarbesnių postų? Tačiau kaip kitaip Maskva turėtų elgtis, norėdama pavergtautis tautas, susiviskinti, ar ji galėjo apsieiti nesodindama savo satrapų į pavergtųjų tautų visų gyvenimo sričių gyvybinguosius centrus? Kaip bežiūrėtum, tie priekaištai tik dar kartą patvirtina, kad iki šiol Lenino-Stalino tautinė politika buvo logiškai vedama. Tokiu atveju nukrypimai, už kuriuos "jaunųjų" respublikų komunistų partijos centro komitetai gauna pylos, nėra jokie nukrypimai. Priešingai, dabar jiems daromi kaltinimai yra nesuderinami su taja politika. Kaip tad šiuos pareiškimus reikia suprasti? Gal tai tikrai į seną žargoną įvilkta naujos, liberališkesnės tautybų politikos pasireiškimai?

Tos mįslės raktas toli ieškoti nereikia. Raktas yra drauge su tais pareiškimais išskelti trūkumai ūkiniam gyvenime ir kolchozų organizacijoje.

Smarki tautų priešpaudų politika, kuri siekia sunaikinti

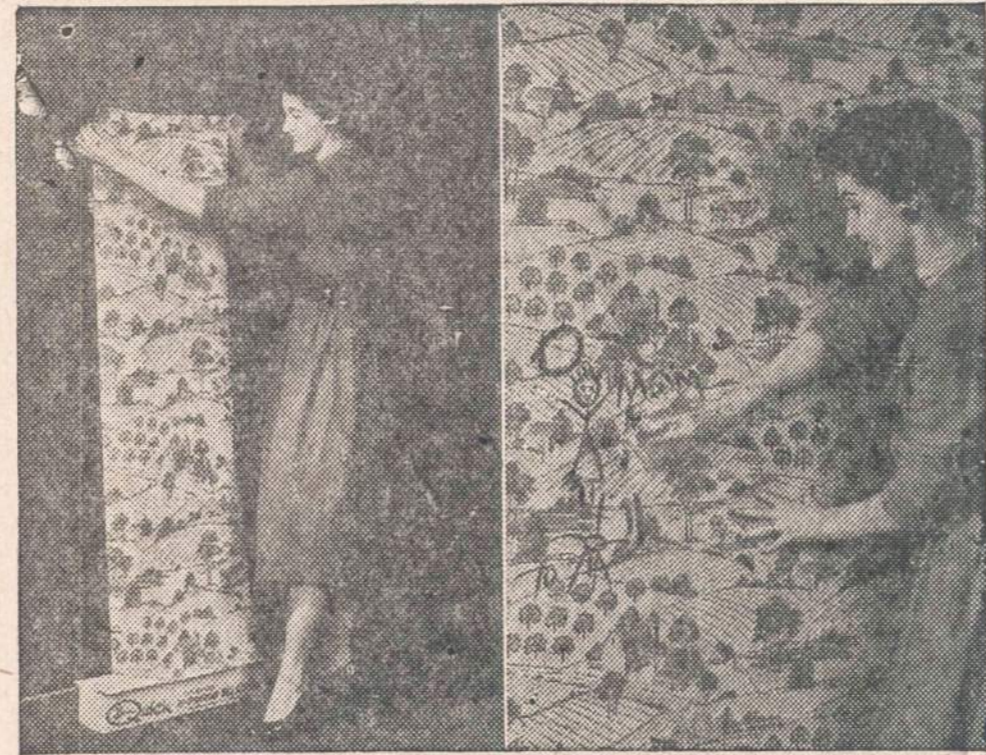
tautos esmines savybes: kalbą, kultūrą, teritoriją ir savitą ūkinį gyvenimą, — staigus pragyvenimo lygio smukimas ryšium su sovietų ūkinės sistemos įvedimu, žemės nušavinimas ir ūkininkų varymas ir kolonijas, visa tai sukėlė didelį vietos gyventojų pasipriešinimą pirmoje eilėje kraštuose, kurie ne penčiausiai pateko sovietų vergijon, būtent — Pabaltijy, Vakarų Ukrainoje, Moldavijoje. Pirmiausiai pokario metais šitas pasipriešinimas tuose kraštuose pasireiškė net ir aktyvia, masine partizanų veikla. Teisybė, sovietams pasisekė partizanų veiklą daugiausia užgnaužti, bet tuo pačiu metu labai išsiplėtė pasyvus pasipriešinimas, ypač po žemės ūkio sukolektyvinimo 1948-1949 m. Darbininkai fabrikuose ir ūkininkai kolchozuose dirbti nesistengia, didelis gaminių nuostimis netinkamas vartojimui. Neretai pasitaiko ir sabotazų veiksmų, fabriku ir kolonijų turto žalojimo. Panaši darbo moralė vyrauja ir vietinėse įstaigose bei įmonėse. Pragyvenimo lygms smukimas galėjo prieiti kritišką fazę. Reikėjo skubiai imtis visų galimų priemonių padėčiai gerinti. Pats Malenkovas buvo priverstas TSRS Aukščiausios Tarybos posėdyje pareikšti: "Svarbiausias mūsų uždavinys yra dviejų trijų metų planą esmingai pagerinti gyventojų aprūpinimą maisto produktais ir pramonės gaminiams, mėsa ir mėsos produktais, žuviomis ir žuvies produktais, sviestu, cukrumi, saldumynais, sviestais, gaminiais, alprungai, apyvokos rakandais ir gyventojų aprūpinimą visomis tomis masinio naudojimo prekėmis žymiai pakelti."

Taigi, šiuo metu, kai svarbiausias Maskvos valdovų uždavinys yra susidoroti su ta katastrofinė krašto ūkio padėtimi, būtų labai neatsargu dar daugiau kurstyti pavergtųjų tautų nepasitenkinimą be jokių kompromisų vykdanant Lenino-Stalino tautų naikinimo politiką, nes tai galėtų priversti prie rimtos vidaus krizės, ir tai tokiu metu, kai Stalino įpėdinių tarpusavio kovą dėl valdžios vargu ar bus galutinai pasibaigus. Maskva žino, kad netikslu imti klūtis visas iš karto, bet reikia jas imti viena po kitos. Tuo būdu, jei nuosekli Lenino-Stalino tautinė politika gali sukelti pavojingą ūkinės kirzės pasątrėjimą, ji laikinai suspenduojama. Tokia yra komunistinė taktika, kurią jos meistras Leninas yra taip nusakęs: "Komunistų partijos strategija ir taktika turi būti aiškiška aukščiausiu laipsniu. Partija turi narsiai ir be baimės puliti, bet taip pat ir ramiai ir organizuotai trauktis, ji turi laviruoti ir daryti praktiškus kompromisus kad ir su vėniu ir jo bobute; ji turi sugėbėti visas ir bet kokio pobūdžio trintis, konfliktus, kivirčus ir nuomonių skirtumus priešų tarpe išnaudoti; ji turi greit ir nelaukiant viena kovos būdą pakeisti kitu, jei tai reika-

lauja situacija". Tokių komunistų manevravimo ir praktiškų kompromisų pavyzdžių mes turime pakankamai. Užtenka, sakysime, prisiminti 1921 m. Sov. Sąjungoje įvestą Naująją Ekonominę Politiką (NEP). Ir tuomet, kai Sovietų Sąjunga stovėjo prieš visiško ūkinį bankrotą, buvo griebtasi priemonių, kurios buvo aiškiai priešingos komunistinės ūkio santvarkos tikslams, tuo kuriam laikui dalimi atstatytos kapitalistinės ūkio sąlygos, bet tik tam, kad po keelių metų, kai krizė praėjo, dar su didesne aistra būtų griebtasi bekompromisinių senųjų tautų įgyvendinimo. Jei žiūrėsime kaip į tikslą, bet ne kaip į priemonę, tai tas trumpas NEP periodas, be abejonės, buvo "nukrypimas" nuo Markso-Lenino ekonominės politikos, bet kadangi pagal komunistų dialektiką tai buvo tik strateginė priemonė jų tikslui įgyvendinti, todėl tai nebuvo joks nukrypimas. Priešingai, "nukrypimai" ir "klaidomis" laikomi tie per ankstyvi bandymai suvalstybinti visą Sovietų Sąjungos ūkinį gyvenimą prieš NEP periodą, kadangi tada nebuvo atsizvelgta į to meto aplinkybes ir komunistinės strategijos reikalavimus.

Taigi, ir dabar, jei kalbama apie "nukrypimus" nuo Lenino-Stalino tautinės politikos, tai dar jokiū būdu nereikia, kad tuos nukrypimus reikia suprasti ryšium su tos politikos tikslais. Visais tais pareiškimais geriausiu atveju norima pasakyti, kad toji politika neforsuotina neparankiu momentu, momentu, kada dar daugiau įtemti yra per daug rizikinga, todėl reikia ieškoti laikinų kompromisų kad ir su ta "vėniu bobute" nacionalizmo kelyje, reikia laviruoti. Tas tam tikros rūšies politinis "NEP-as" reikiška, kad pavergtųjų tautų, o ypač tų, kurios pa-

Water-Proof Grease-Proof and Do-It-Yourself Wallpaper

BUFFALO, N.Y.—Available for the first time to the home decorator is a ready-to-apply wallpaper that is grease, stain and soil resistant. This new trimmed and pasted wallpaper, "Super-Quick," has been introduced by The Birge Company, Inc., Buffalo, the nation's oldest wallpaper manufacturer.

Designed primarily for those areas most likely to be subjected to soiling—breakfast rooms, kitchens, bathrooms, children's rooms and halls—Super-Quick can be cleaned repeatedly without damage to its colors. George K. Birge, president, announced.

Color pigments are fused with a polyvinyl material, a "Gron," a product of B. F. Goodrich Chemical Co., to produce an in-plastic wallcovering from which inks, iodine, mercurochrome, hot grease, lipstick, crayon and other soils and stains can be removed quickly and safely.

Soap or detergents and water are all that is needed to remove most soil from Super-Quick. Hot spattered grease, long a problem for kitchen walls, can be removed from Super-Quick merely by wiping with an absorbent paper or a soft cloth.

Waxy marks such as crayon and lipstick disappear almost magically by wiping lightly with absorbent paper or a cloth moistened with turpentine or naphtha. Particularly stubborn stains can be cleaned off Super-Quick by using a lather of a mild bleach solution and soap, allowing the lather to cover the spot to be cleaned for a few minutes, and rinsing with water.

ma tiek komunistinės doktrinos esminių principų, tiek savo imperialistinių siekių, o to tikėtis būtų per daug optimistiška ir nerealu. Maskvos tautinės politikos tikslas lieka toks, koks buvęs, būtent — pagrindiniai susiviskinti jų galion patekusius nerusų tautas, tik stengtis kiek apsigydyti nuo pastarųjų metų pasireiškusių virškinimo sutrikimų, noromis nenoromis tenka laikinai laikyti liesomis dietas. Tačiau kai tik tie sutrikimai, kurie šiuo atveju yra ūkinio pobūdžio, bus pašalinti, Maskva, be abejonės, grįbsintis su dar didesniu įnirtumu tas tautas dotuoti. (Pranas Zundė)

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel.: Yards 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.

Seštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras MICHELAS

Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusius ir nervuotus akis
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinus
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Išveda netikrą — artificialę aki pagali sveiką. Praktikuoja per 39 metus.

Kalba lietuviška.

DR. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinus,
keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: Yards 7-7381
Prima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Seštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

AUTO TAIYSMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel.: Grovehill 6-9136
M. ČESAS, patyres automobilijų specialistas

BUICK 'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

RAKANDAI
ILGIAU TARNAUS
GRAZIVU ATRODYŠ IŠ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PROGRESS FURNITURE CO.
4181-83 ARCHER AVENUE
Tel.: Lafayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.
KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, ploviklių, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaių ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9,
trečiad. 10-4, penktad. 10-1 ir 6-9.
Ofiso: PR 6-7800 — Namy GR 6-5603

Dr. Kęstutis Aglinskis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10-12, ketv. ir penkt. 6-8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso Prospect 6-1795
Rezid.: GR 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 iki 9 val. vakaro. Seštadieniais nuo 10 iki 12 ir nuo 1 iki 3 valandos po pietų. Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telefon.: Prospect 8-3229
Rezid. telefon.: WAlbrook 5-5076

Tel.: Prospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
Iškart antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Tel.: Yards 7-3526 — Yards 7-7410
DR. G. J. BYLAIŠIS
Spec. smegenų ir nervų ligos.
Val.: antr. ir penkt. 7:30 iki 8:30 P. M.
Seštad. 12:30 iki 4:00.
Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, sešt. 4-6
4038 SO. ARCHER AVENUE

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5649
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Seštadienį tikta susitarus.

Ofiso telefon.: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Seštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare, seštadieniais 2-7 p. p., išskyrus sekm.

Rezid. telefon.: INterocan 8-8732
Ofiso telefon.: INterocan 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p., ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad.
Seštad. 10-3. Kitu laiku — susitarus.

Rezid. tel.: Stewart 3-4511
Ofiso telefon.: Yards 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-9:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Seštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir seštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį ir seštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD
Ofiso ir buto telefon.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Seštadieniais 10-2.

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priemimo valandos tikta susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro, išskyrus trečiadienį.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Seštadieniais 12-4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepiate šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Garsinkitės "N-nose"
7 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—TUESDAY, APRIL 19, 1955

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANuba 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Seštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PROspect 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(Kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadienį 2-4 val. Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2614 WEST 63rd STREET
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Rezidencijos: BEverly 8-6162

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m. 7-9 p. m. Seštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų CE 3-7786

DR. ONA PRUNSKIS
DANTŲ GYDYTOJA
2423 WEST 63rd Street
(Netoli Western ir 63-cios gat. kampo)
Dirba kasdien nuo 10-12; 2-4, 5-8 val. Seštadienį 9-1, trečiad. tik susitarus.
Ofiso tel.: WAlbrook 5-2017 CAumet 5-9195

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; ser., Subat. ir Nedel. tik susitarus.
Ofiso telefonas: Yards 7-4787
Namų telefonas: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepiate viršutiniai telefonai, šaukite Midway 4-2001

Tel. ofiso: Clifffide 4-2896
Rez.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(Kampas 47th ir Hermitage)
Priemimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų, sešt. 2-6 v. p. p., išskyrus sekmadienį.

Telefonai: ofiso Clifffide 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8876
DR. A. Z. SAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30-8:30 val. vak. Seštadienį 2-4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Benara praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St. (antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telefon.: PROspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8-10, 10-12 v. Antr., Treč. ir Penkt. 6-9 v. v. ir Ketv. ir Seštadienį 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGŲ
Ofiso telefon.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefon.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Seštad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Tel. ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaskeviciute
(VASKEVICIUTE)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; seštad. 1-4 popiet; trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(Kampas Halsted ir 31-os gatvės)
Priemimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Seštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: Hilltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai-Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 35, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LALIO ZODYNAS
yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglietuvių kalbų žodyno nėra. Nenuatomama, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai išrištą 1256 puslapų angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną Kaina—\$14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasisite \$14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia NAUJA BONU SKYRIŲ. Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio aukšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegū jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateičiai dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigų į šią progresyve, tvirtą — su viršum 14% milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki \$10,000.000... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas aukštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Seštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SO. WESTERN AVENUE

JOHN PAKEL, Prezidentas

Telef.: GRovehill 6-7575

Ir šikart Naujienų koncertas neapvylyė

Pavasarinis "Naujienų" koncertas, įvykęs praėjusį sekmadienį Sokolų salėje, klausytojų neapvylyė. Koncerto pasisekimui, be abejo, daugiausia nusipelnė energingasis ir nenulstamasis "Pirmyn" choro dirigentas K. Steponavičius, nelengvomis sąlygomis pateikęs šiam dienraščio parengimui Jono Strausso melodiją operetėje "Čigonų baronė" koncertine forma, o taip pat pakėlė koncerto lygį Metropolitan operos solistas Algidras Brazis bei pirmą kartą Chicago pasirodžiusi kultūringos mokyklos duomenų turinti viešnia kanadietė Joan August.

Nors oras buvo gražus ir daugelį viliojo į gamtą, be to, buvo ir daugiau parengimų, kurie nutraukė publikos dalį, bet Sokolų salė buvo prisirinkusi pilna ir turėjo porą valandų gražaus muzikinio pasitenkinimo.

Prieš programai prasidedant, susirinkusiuosius naujieniečius ir jų svečius trumpu žodžiu pasveikino "Naujienų" redaktorius Dr. P. Grigaitis.

Koncertą pradėjo "Čigonų barono" uvertiura K. Steponavičiaus diriguojamas orkestras, o po to viešnia p-lė August įtikinamai padainavo su orkestru "Voi Lo Sapete" iš "Cavalleria Rusticana" op. (Mascagni).

Toliau "Pirmyn" choras su solistais pateikė I operetės dalį. Buvo sudainuota: introdukcija (sol. B. Jančys, K. Austin ir choras), Visa aš pažinau (A. Brazis su choru), Burtų daina (K. Austin), Kiaulų karalius esu (J. Laurušonis), Mirabellos daina (V. Zabello), Piršlybos (P. Krasauskaitė, A. Brazis ir J. Laurušonis), Čigonės daina (O. Sķever-Stephens), Rami naktis (B. Jančys, P. Krasauskaitė, A. Bra-

zis, O. Sķever, K. Austin ir choras), Čigonų šokis (orkestras), Oi būk saugus (choras) ir Finalas (solistai ir choras).

Antroji koncerto dalis pradėdama viešnios solistės J. August, kuriai akompanavo muz. J. Byanskas, dainomis: Aš augau pas tėvelį (E. Šimkus), Kaimo prisiminimai (J. Byansko), Klajūnai (S. Gailevičiaus) ir Liepė tėvelis (Tallat-Kelpšos). Programą užbaigė vėl Steponavičiaus diriguojamas "Pirmyn" choras, atlikdamas II operetės dalį: Pabusk, jau rytas (K. Austin, A. Brazis, ir O. Sķever), Todėl reik pamėginti (tie patys), Valsas, o kaip smagu (tie patys), Kalkim dalgius ir noragus (choras), Kas mus palaimino (A. Brazis ir O. Sķever), Atsiveikink, reik į karą joti! (V. Liorentas ir choras), Valsas (choras), Maršas — Valio, laimėta kova (choras) ir Finalas (A. Brazis su choru).

Publika labai šiltai priėmė tiek viešnią, kuri busi padainavo ariją iš "Carmen" operos, tiek ir dirigentą, chorą bei kitus solistus, kurie taip pat buvo apdovanoti gėlemis.

Šios nuotalkingos operetės libretą sklandžiai išvertė A. Morkus.

Po koncerto publika pasidalijo: vieni šnekučiavosi su seniai bematytais pažįstamais, kiti išvyko namo, tretį apgulė apatinės salės barus ir vaišinosi bei žmonėjosi; jaunimas šoko yrišuje, o apačioje nevengė kojų miklinti ir senimas.

Gražaus pavasario metu graži dienraščio muzikinė šventė po kelių valandų baigėsi, publikai išsiskirsčius į namus malonių įspūdžių nešinai. (Muzikinį koncerto aprašymą išdėsimė vėliau.)

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Apiplėšė "teatrališkai"

Sekmdienį vienas vyriškis buvo apiplėštas maždaug pagal gengsterinio filmo principus.

P. Stewart Jr., 55 m., 10200 S. Bell, pasitraukęs fabriko gamybos srities vedėjas, pasistatė savo automobilį ir buvo berakinas jo duris, kai išdygo iš kažkur banditas ir smogė jam.

Plėšikas sukomandojo atiduoti jam visą, ką Stewart turįs. Pastarasis įteikė gengsteriui pinigų su \$200, rankinį laikrodėlį, be to, dar savo palatą, nusirengė viršutinius rūbus, marškinius. Plėšikas jam teileido pasilikti apatines kelnaites ir skribelę ir liepė greit nėsintis šalin. gatve.

Stewart ėmė protestuoti. Tačiau plėšikas tuoj paleido švį. Stewart puolė žemėn, o plėšikas tuo metu paspruko.

Vien užuojautos nepakanka

Praeitą sekmadienį Chicago lenkų tautinis susivienijimas minėjo savo 75 metų gyvavimo sukaktį. Jis turi apie 340,000 narių, kuriems vadovauja Charles Rozmarek.

Rozmarek bankete Sherman viešbutyje pasakė kalbą, kurioje jis pareiškė, jog milijonams komunistų pavergtųjų nepakanka, kad laisvosios tautos tiktai simpatijai jiems terodytų. Jis taip pat klausė, kada Amerikos vyriausybė įvykdys savo priešrinkiminius pažadus, kad bus atsimesta nuo nelemtosios Jaltos sutarties, kurios dėka Lenkijai ir Kinijai buvęs į nugarą įvartytas durklas.

Rozmarek pabrėžė, jog Lenkija ir kitos rytinės Europos šalys, taip pat Indokinija, šiaur. Korėja ir Kinija nebūtų atsidurę sovietų anoje geležinės uždangos pusėje, jei Amerikos politika nebūtų buvusi remiama pasitikėjimu Sov. Rusija. Rozmarek taip pat pasisakė už Quemoj ir Matsu salų gynimą Formozos sąsiauryje. Tolimesnė komunistų agresija, esą, sumažėtų atvirksčiai proporcingai mūsų nusistatymui atsimokėti agresoriui.

Sukaktuvėse taip pat kalbėjo sen. Dirksen (Ill. resp.), kongreso atstovas Machrowicz (Mich. dem.) ir teisėjas iš Pittsburgho Gunther, tautinio lenkų susivienijimo priežiūros tarybos pirmininkas. Pastarasis aiškino, jog apie 1980 m. tas susivienijimas turėsias pusę milijono narių. Pietuose 1,000 svečių susimokėjo po \$7 už davinį.

Ivairios žinios

— 14 metų vaikas Bingham buvo rastas pasikores ant maudynės durų kaklo šilkinė skepetaitė. Netoliese buvo padėta knyga, kurios viršelyje vaizduojama pasikorusi moteris. Manoma, kad vaikas darė korimosi bandymus. Jo tėvas yra Chicago Title & Trust Co. vicepirmininkas.

— 66 m. sunkvežimio vairuotojas Volz, 113 Raymond, Barrington, buvo rastas netoli savo namų taip sumuštas, kad jis negalėjo nei šnekti. Jam piktadarių buvo atimta piniginė.

— Šiandien balsuoja apie 100 Cook apskrities bendruomenių, kurios turi išsirinkti kaimų bei miestelių burmistrus, patikėtinius arba nubalsuoti tam tikras sumas pinigų ivairiems bendruomenės projektams.

— Kai E. Dobrski buvo išėjęs į bažnyčią, plėšikai įėjo į jo valgomųjų daiktų krautuve, 2855 Diversey, išsiipovė stoge skylę, ir išnešė \$1,200 grynais pinigais ir \$6,000 čekiais.

— Hyde Parke įkurtas jaunuliams Neighborhood Club, 5480 Kenwood, kuris turi tikslą suartinti tos apylinkės išdykaujančius ir gaujomis besipešančius vaikus. Pirmieji žygiai esą sėkmingi. Wiebold fondas paskyrė \$200,000 trijų metų studijai, kuri pateiktų pasiūlymus, kaip kovoti su jaunuolių nusikaltais.

Worthington, Minn. — Ponia Benjamin rodo laiška, kurį prisūnė komunistinės Kinijos valdžia, kviesdama ją atvykti į Kiniją ir pasimatyti su savo sūnum. Jos sūnus yra vienas iš penkiolikos Amerikos lakūnų, kuriuos komunistai tebeleiko kalėjime.

"Dainavos" bičiulių iškilmės pas Kuraičius

Chicago lietuvų visuomenė, paraginta Lietuvių Bendruomenės Kultūros Tarybos, balandžio 14 d. vakare susirinko pas žinomą Chicago lietuvų veikėją ir lietuviškų gražiųjų reikalų palaikytoją Dan Kuraitį pasitarti dėl ruošiamo "Dainavos" ansambliu pagerbimo, jų iškilmingo koncerto.

"Dainavos" dešimtmečio minėjimo komiteto pirmininku vienbalsiai buvo išrinktas gerb. Dan Kuraitis. Susirinkime dalyvavo: inž. A. Rudis su ponia, Dan Kuraitis su ponia, John Pakel su dukrele, St. Balzekas, kun. A. Stašys, P. Grybienė, S. Semėnienė, E. Gaučienė, V. Šimkus, prof. V. Jakubėnas, A. Sprindys, p. Traška, F. Manelienė, A. Nakas, J. Vaidelys, St. Džiugas, J. Daužvardienė, J. Kydirka, O. Zailskienė, kun. Domeika, kun. dr. Celiušius, Alg. Gustaitis, A. Dzironas, Ant. Gintneris.

Susirinkimui pirmininkavo kunigas Stašys ir naujai išrinktas minėjimo pirm. D. Kuraitis. Banketo ruošimo komisijos vardu pranešimą padarė F. Manelienė, spaudos — informacijos komisijos vardu A. Gustaitis. Pasitar-ta įvairiais kitais, su minėjimu susijusiais, reikalais.

Kaip žinoma, po koncerto, būsiančio gegužės 8 d. Orchestra Hall salėje (Chicagoje), tą patį dieną įvyks Šv. Kryžiaus parapijos salėje, talpiančioje kelius šimtus svečių, vakarienė dainavoms ir čiurolniečiams pagerbti. Tai vakarienė — banketui bilietai jau uoliai platinami ir geroka jų dalis jau paimta. Banketo tikslas ne tik artimiau pabūti su mums mielais "Dainavos" ir "Čiurolnio" ansambliu nariais, bet taip pat ir surinkti kiek pinigų, kurių pagalba būtų galima išleisti "Dainavos" ansamblio dainų plokštelių. O tai, 10 metų taip sėkmingai veikusiam lietuviškos dainos meno kolektyvui, yra stačiai būtina.

Šio tikslo palengvinimui duostis susirinkime dalyvavę žinomi Chicago prekybos ir visuomenininkai: inž. A. Rudis, John Pakel, Dan ir Della Kuraičiai, Matas Zizas, Stanley Balzekas ir Alg. Gustaitis — J. Kudirka pirmieji prisidėjo su stambiomis dovanomis.

Susirinkimas praėjo labai draugiškoje nuotaikoje. Ypač miela, kad šio susirinkimo metu tikrai broliškai bendravo senieji ir naujieji Amerikos lietuviai. Užbaigus pareigas, šeimininkas Dan Kuraitis parodė spalvotų filmų iš jų paskutinės kelionės po Afriką. Filmai buvo labai įdomūs. Paskutinė dalis buvo vaišės jų šaunioje rezidencijoje.

Sekantis susirinkimas numatytas pas Matą Zizą. Data bus pranešta vėliau.

K. Gardinas

— 4 metų vaikas Th. Mayo nusišovė bežaisdamas revolve-ris senelės Perry namuose, 635 E. 61st.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, APRIL 19, 1955

CLASSIFIED ADS.

FARMS FOR SALE

Ukiai Pardavinimi

CULVER, INDIANA, parduodama 40 akrų farma, geri namai, yra miško. Kreiptis į John Blažauską, 2538 West 69th Street, Chicago.

200 AKRU žemės prie molio, upelės (basement) barnė, geri buidinkai, elektra. Ant gero žvyruoto kelio, prie miestuko, lietuvių apgyventoje apylinkėje. Parduomo priežastis: likau našlė. Dėlei tolesnių informacijų rašykite: Mrs. Mary Sablucis, Route 1, Luther, Mich.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

PARDUODAMA mėsos krautuvi ir grosnė su butu. Geras biznis. Kreipkitės į 2500 West 69th Street.

PARDUODAMA valgykla dėl susidėjusių aplinkybių, tik už \$1,000 viskas, arba parduosim tik įrengimus. Kreip-tis telefonu: FRontier 6-2664. 734 West 35th Street

GERA proga barberiui dirbti kir-pykloj arba renduoti. Galėtų būti ir mokins. 8609 S. Ashland Ave.

CLEARING — tarpe dirbtuvų parduodama "rooming house", restoranas ir taverna. Skambinti RELiance 9-9753

PARDUODAMA taverna su namu arba be namo. Tel.: STEwart 3-9144. 515 W. 81st Street

PAINTERS AND DECORATORS

Maliavotojai ir Popieriuotojai

ISLIPDOME sienas popieriais, išdabo- mės iš lauko ir iš vidaus. Geras darbas. Pigi kaina. Skambinti vakarais. Mr. Stanley, Livingston 8-4650

TRUMPAI

— Vytautas Beliajus pareitą sekmadienį buvo atsilankęs į "Naujienų" koncertą Sokolų salėje, kur jis taip pat turėjo išsi-dėstęs salės prieangyje ant stalo savo parašytas knygas apie liaudies šokius bei savo redaguojamą "Vilties" žurnalą. Sakosi Chicagoje pabūsiąs apie savaitę, pamokysiąs International House patalpose studentus liaudies šokių, o paskui vyksiąs į vieną Missouri kolegiją tų šokių mokyti. Dabar jaučiasi visai pas-sveikęs ir sustiprėjęs.

— Dr. I. Makaras mirė Rose-lande pereitą sekmadienį.

— Akt. Algimantas Dikinis, jau gražiai užsirekomendavęs Chicagoje, režisuoja V. Krėvės veikalų ištraukas, kurios bus parodytos visuomenei Krėvės va-kare ateinančių sekmadienį Kelly aukštesniojoje mokykloje.

— P-lė Alvyra Juškaitė magis-tro laipsniu baigė Chicago uni-versitetą, specializavusis ligonių tvarkymo srityje.

— Ponia T. Lovick laimėjo 1955 m. Chicago keglių (bow-ling) čempionės vardą.

— Ona Sudeikienė, "Naujienų" korespondentė ir uoli adminis-tracijos talkininkė — dienraščio kontestų dalyvė, šį pavasarį mi-nė 45 metų Amerikon atvykimo sukaktį.

— "Čigonų baronas", Johann Strauss operetė, kurios koncer-tines ištraukos buvo pateiktos praeitą sekmadienio pavasari-niame "Naujienų" koncerte, bus normalia tvarka statoma atei-nančių rudenį, spalio 16 d., Sokolų salėje. Operetė stato pats "Pir-myn" choras, vedamas nepailsta-mojo dirigento K. Steponavičiaus.

— Motinos Dienos minėjimas Chicago lietuvų visuomenei or-ganizuojamas š. m. gegužės 1 d., 4 val. p. p., Lietuvių Auditorijoj. Minėjimas bus ištisa meno pro-grama, kuriai kruopščiai ruošia-si Moksleivių Tautinis Ansamb-lis. Minėjimo organizacinius dar-bus tvarko Mokyklos Bičiuliai, moksleivių tėvų sambūris. (K)

— Ignas Petrauskas išrinktas Bridgeporto lituanistinės klasės tėvų komiteto pirmininku, o nari-ais pasiliko V. Galvydis, J. Maskalajūnas, Paskočimas, ir Valiukėnas.

— Kultūros Tarybos pilnaties posėdžiuose Apygdamos Valdy-bai atstovauja pirmininkas J. Bajerčius, Švietimo Taryboj — T. Blinstrubas, Jaunimo — J. Ja-saitis ir Ekonominėje — J. Šve-das.

— DEMESIO! Laikrodžius, ra-šomas, siuvasmas mašinas, foto ir radio aparatus parduodame, pa-keičiame, sutaisome, išnuomo-jame. Kreiptis: J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. (Sk.)

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavinimi

DIDELIS namų, bižnių, apartamentų, sklypu pasirinkimas. Sudarome mor-gičius, paskolas, nuosavybių doku-mentus. Nemokamai teikiame infor-macijas ir patarimus. Teirautis pas: Z. UMBRAŽONAS F. H. Halvorsen Co. 3145 W. 63rd St. Hemlock 4-4300 POrtsmouth 7-2009

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus

KUTRA - NORKUS REALTY. 2405 WEST 51ST STREET WAlbrook 5-5030 — RE 7-7321 (vak.) POrspect 8-3579 (vak.)

KAS perkant arba parduodant namus noritė sąžiningo ir lietuviško nuoš-draus pataravimo kreipkitės į:

VENTA REAL ESTATE 4409 So. Fairfield Ave. Tel.: LAfayette 3-3881 PILDOME INCOME TAXUS Trečiadieniais uždaryta.

MORINIS 2 aukštų namas Marquette parke, 1-me aukšte bižnis su gera nuo-ma, II aukšte 2 butai, \$26,000. 3 butų sviesių plytų jaukus ir ge-rame stovy namas Marquette parke. Kaina \$29,500. Dėl ligos parduodama didelė kam-pinė self-service maisto produktų ir mėsos krautuvi su visais įrengimais ir prekėmis, 3 butų mūr. namu ir dar gretimu sklypu. Marquette Rd. ir Ashland, Kaina \$37,000. 3 med. namai, viso 5 dideli ir švie-sių butai ant beveik trigubo sklypo Brighton Parke. Proga nupirkti tiktai už \$22,000. Chicago vakaruose prie 63rd gat. 2 butų po 6 kamb. mūro namas. Vo-nios išskotos plytelėmis. \$24,000.

P. LEONAS REAL ESTATE 2444 W. 63rd St.—atras aukštas POrspect 8-0097

GRAZI Georgian mūrinė rezidencija, moderniškai įrengta, puikioje vietoje, netoli Kedzie ir 49th. Dvigubas garažas, aluminijaus langai ir durys. Ply-telių grindys rūsyje, didelis kiemas su sodeliu. Mažai kaskai. Tik \$14,000, su \$4,000 mokėjimu. Teirautis Z. UMBRAŽONAS, HE 4-4300 arba PO 7-2009, F. H. Halvorsen Co.

4 KAMBARIŲ medinis katedžius, 2 miegamai, furnas alyva šildymas, su visu namu rūšys, naujas 2 auto garažas. Arti 74th ir Peoria. Tik \$9,000. MILAN - MILAN 7410 Cottage Grove ST 3-1423 — ST 3-1424

PARDUODAMAS 2 aukštų mūrinis namas, Brighton parke, 5 ir 6 kamb. Aut. gau apšildomas. Po visu namu beismantas ir pastogė, garažas. Kaina \$25,600. 4046 So. Montgomeris Ave. 1 butas tuščias pirkėjui. GArden 5-2079

14 apartamentų, geriausioje Mar-quette parko vietoje. Aluminijaus lan-gai, sieteliai, visas pastatas insuliuo-tas ir sutvarkytas. Nauji šaldytuvai ir gazo pečiai. Modernios virtuvės. Ver-ta pamatyti ir pasidėrėjus padaryti puikų pirkimą. Teirautis Z. UMBRA-ŽONAS, HE 4-4300 arba PO 7-2009, F. H. Halvorsen Co.

CONTRACTORS - BUILDERS Namų Statytojai ir Taisytojai ATLIEKU STALIAUS-KARPENTERIO DARBUS. Taisau langus, duris, grindis ir porčius. Prieinama kaina. JOE PAULAUŠKIS, REPublic 7-0604.

NORINTIEJI GYVENTI GRAZES-NIUOSE NAMUOSE, DEL PERTAL-SYMO, ATNAUJINIMO IR PAGRA-ZINIMO NAMO, VISADOS KREIPKI-TE PAS PAUL R. RAMOSKA BROS. Masons-Carpenters and General Contractors Darbas atliekamas gražiai ir sąžiningai. 7300 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill. POrspect 6-2439

KONTRAKTORIUS STANDARD BUILDERS, INC. 726 W. 18th Street Chicago 16, Ill. A. GINTNERIS, pirmininkas V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas. CH 3-1535

Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavinimi, pagali užsakymus ir atlieka remonto darbus.

NAMŲ REMONTAS (REMODELING) Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki \$2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus sustarsime. Dirbu Chicagoje ir priemiestuose.

PETRAS POCIUS 6828 So. Maplewood Ave. REpublic 7-1223

MISCELLANEOUS Ivairūs Dalykai LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmė-nims, profesionalams ir biznio įstai-goms. Laisvas pasirinkimas kompani-oms ir apdraudos rūšims. Nemokamas pataravimas ir informacija. Valsty-bės patvirtintas kainos. Smulksniai informacijai gauti skambinkite, rašy-kite, užeiškite.

JONAS KIRVAITIS INTERSTATE INSURANCE AGENCY 5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WAlbrook 5-8871 AGENTŲ IR BROKERŲ DEMESIOUI Prieš drausdami kitur, pasiteirau-kite pas mane. Pirmaeilės kompanijos—aukščiausios komisi. Savi pas savuti

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį
COMPLETE AUTO SERVICE
4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: Clifffside 4-0079
Sav. Stasys Dapkus, prilyres mechanikas, turis moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motora, kad tu-piau naudotų benzina ir alyva. Jis sie- srių dirba nuo 1936 m., taip kad jo dar-būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas
11 gabalų tiktai už \$169
I šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiru-klėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miega-mos pagalvės ir kilimas. Didelis pasi-rinkimas ir kitokių baldų. Galima užėti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuosimčių. Prieš perkant baldus, užsi-ukite į šią lietuvišką krautuve, apžiū-rkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuve atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

PASIRINK GERĄ VIETĄ SAVO SANTAUPOMS

- Universal Savings and Loan bendrovei sueina 32 metai nuo įsikurimo.
- Tikslas šios bendrovės yra suteikti galimybę taupyto-jams dėti savo santaupas: pirkimui nuosavybės, apsa-gai nuo nedarbo, suteikti mokslą savo vaikams ir kitokiems reikalams.
- Čia visų indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.
- Ši bendrovė yra narys Federal Home Loan Banko, kuris suteikia galimybę, reikalui esant, pasiskolinti dideles sumas iki 35% turto.
- Kiekvienas taupytojas yra savininkas šios bendrovės.
- Mokame augštus dividendus ant indėlių 2 kartus metams, o kas atlieka paskirstome į atsargas.
- Pinigai įdėti prieš 10 dienų neša dividendus už visą mėnesį.
- Suteikiame paskolas pirkimui namų ant ilgų ir lengvų išmokėjimų.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas: HAYmarket 1-2028

Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Keturadieniais atdara iki 8 val. vakaro. Automobilistams tuščias lotas šalimais.